

Briselē, 6.6.2018
COM(2018) 434 final

2018/0227 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
ar ko laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam izveido Digitālās Eiropas programmu

{SEC(2018) 289 final} - {SWD(2018) 305 final} - {SWD(2018) 306 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Šajā priekšlikumā ir paredzēts, ka tas būs piemērojams no 2021. gada 1. janvāra.

• Pamatojums un mērķi

Digitālā pārveide ietekmē visas ekonomikas nozares un maina mūsu dzīvi, darbu un saziņu. Tāpat kā transports, rūpnieciskā infrastruktūra, izglītība un kvalitatīvi sabiedriskie pakalpojumi ir nodrošinājuši Eiropas labklājību pagātnē, investīcijas stratēģiskajās digitālajās spējās un infrastruktūrā, prasmju pilnveidē un pārvaldes iestāžu un iedzīvotāju mijiedarbības modernizēšanā būs pamats mūsu labklājībai nākotnē.

Pašreizējais ES investīciju satvars aptver svarīgus šo pīlāru aspektus un jo īpaši pētniecību un inovāciju¹. Tomēr pieredze, kas gūta, sekmīgi īstenojot publisko politiku augsto tehnoloģiju jomās, liecina, ka papildus ieguldījumiem pētniecībā un inovācijā lietderīgi var izrādīties publiskā sektora pasākumi ar mērķi atbalstīt "augšupējus ieguldījumus" strauji augošās tehnoloģiju jomās, lai radītu vērtību, vienlaikus risinot publiskā sektora vajadzības.

Tas neapšaubāmi attiecas uz galvenajām jomām, kas būs pamatā ekonomikas un sabiedrības digitālajai pārveidei vēl vismaz nākamajos desmit gados, t. i., uz mūsdienīgu datu apstrādi, kiberdrošību un mākslīgo intelektu. Investīcijas, lai iegūtu visaugstākā līmeņa spējas šajās jomās, nodrošinātu šo spēju optimālu izmantošanu sadarbībspējīgā veidā visā ES un apgūtu to attīstīšanai un izmantošanai vajadzīgās prasmes, būtiski veicinās sabiedrības interešu jomu un rūpniecības digitālo pārveidi

Augšupēju investīciju nepietiekamība Eiropā ir vērojama ne vien pētniecībā un inovācijā – par to liecina arī neatbilstība starp pieaugošo pieprasījumu pēc jaunākajām tehnoloģijām un to piedāvājumu. Nepietiekams piedāvājums augstas veiktspējas datu apstrādes jomā liek ES zinātniekiem un inženieriem masveidā meklēt datu apstrādes resursus ārpus Eiropas, jo īpaši ASV, kur valdības programmas jaunākās paaudzes datu apstrādei pastāvīgi nodrošina augstākās klases resursus².

Eiropā atrodas arī viena no pasaules vadošajām mākslīgā intelekta pētniecības kopienām, kā arī daudz mazu uzņēmumu, kas nodrošina ekspertu zināšanas par mākslīgo intelektu, bet tās mākslīgā intelekta tirgus ir nepietiekami attīstīts salīdzinājumā ar ASV, kur pieejamās iespējas, jo īpaši attiecībā uz datiem, nodrošina apstākļus plaša mēroga inovācijai.

Sadrumstalotība un samērā zemās publiskā sektora investīcijas kiberdrošībā³ apdraud mūsu sabiedrību un ekonomiku, bet Eiropas kibernetika joprojām ir ļoti izkliedēta, tajā nav lielu tirgus dalībnieku⁴. Augsti kvalificētu tehnisko ekspertu vakances tādās jomās kā mākslīgais intelekts, datu analītika un kiberdrošība netiek aizpildītas – pašlaik šajās jomās ES ir vairāk nekā 350 000 brīvu darbvietu⁵.

¹ Atbalstu ar nākamās paaudzes tehnoloģijām un lietojumprogrammām saistītai pētniecībai un inovācijai, atbalstu digitālās infrastruktūras projektiem saskaņā ar EISI un atbalstu plašsaziņas līdzekļiem saskaņā ar programmu "Radošā Eiropa".

² ES pašlaik patērē vienu trešdaļu no augstas veiktspējas datu apstrādes resursiem visā pasaulē, bet nodrošina tikai aptuveni 5 % (Eiropas Parlamenta Izpētes dienests, *Developing Supercomputers in Europe*, 2017, 3. lpp.).

³ Tiek lēsts, ka pašreizējās publiskā sektora investīcijas kiberdrošībā ES ir viens līdz divi miljardi euro gadā, bet investīcijas ASV ir gandrīz desmitreiz lielākas.

⁴ EPSC, *Building an Effective European Cyber Shield*, 2017. Šajā ziņojumā minēts arī, ka ASV dominējošo stāvokli daļēji ir palīdzējusi nodrošināt kiberdrošības investīciju stratēģija, saskaņā ar kuru federālais finansējums 2017. gadā tika palielināts līdz 19 miljardiem ASV dolāru, kas ir par 35 % vairāk nekā 2016. gadā.

⁵ Brīvo darbvietu analīze septiņās ES dalībvalstīs, izmantojot *Victory* datubāzi.

Ar digitālā vienotā tirgus stratēģiju ir ieviests stabils satvars, kas tagad ir jāpapildina ar tikpat stabilu investīciju programmu. Tas ir apstiprināts augstākajā politiskajā līmenī. Tallinā Eiropas valstu un to valdību vadītāji noteica spēcīgas digitālās ekonomikas galvenos pīlārus: kiberdrošība, mākslīgais intelekts, pasaules līmeņa infrastruktūra, kas ietver augstas veikspējas datošanu, digitālās prasmes un publiskā sektora digitālā pārveide⁶. Tas ir atspoguļots Eiropadomes 2017. gada oktobra secinājumos. Kopš tā laika vairākas Padomes struktūras ir apspriedušas jautājumu par spēcīgu digitālo spēju veidošanu ES. Paziņojumā par daudzgadu finanšu shēmu⁷ Komisija uzsvēra scenāriju, kas paredz **divkārtot investīcijas digitalizācijā**.

Šis paskaidrojuma raksts ir pievienots priekšlikumam **Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par jaunu programmu, kas veltīta digitālās pārveides paplašināšanai un tās ieguvumu palielināšanai visiem Eiropas iedzīvotājiem, publiskās pārvaldes iestādēm un uzņēmumiem** (Digitālās Eiropas programma).

Eiropas digitalizācijas programma ir viens no centrālajiem elementiem Komisijas vispusīgajā atbildes reakcijā uz digitālās pārveides radītajām problēmām, kā norādīts priekšlikumā par daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam. Tās mērķis ir nodrošināt finansēšanas instrumentu, kas būtu pielāgots spēju veidošanas operatīvajām vajadzībām Eiropadomes noteiktajās jomās, un izmantot to sinerģiju.

Tādēļ tā būs vērsta uz Eiropas spēju stiprināšanu **augstas veikspējas datošanas, mākslīgā intelekta, kiberdrošības un augsta līmeņa digitālo prasmju jomā⁸ un uz to plašas izmantošanas nodrošināšanu ekonomikā un sabiedrībā**. Ja visas šīs jomas veicinās vienlaikus, tās palīdzēs panākt datu ekonomikas uzplaukumu, sekmēt iekļautību un nodrošināt vērtības radīšanu⁹. Kāda pīlāra neņemšana vērā vai novājināšanās iedragās visu struktūru, jo tie ir cieši savstarpēji saistīti un atkarīgi cits no cita: piemēram, lai mākslīgais intelekts būtu uzticams, tam ir vajadzīga kiberdrošība, kiberdrošībai ir vajadzīga augstas veikspējas datošana, lai apstrādātu lielo datu apjomu, kas jāaizsargā, nākotnes standartiem atbilstošiem digitālajiem pakalpojumiem ir vajadzīgas visas trīs spējas un, visbeidzot, visam iepriekš minētajam ir vajadzīgas atbilstošas augsta līmeņa prasmes. Svarīgākais ir tas, ka programma būs vērsta uz jomām, kurās neviena atsevišķa dalībvalsts nespēj nodrošināt vajadzīgo digitālo panākumu līmeni. Tāpat uzmanība tiks koncentrēta uz jomām, kurās publiskajiem izdevumiem ir vislielākā ietekme, jo īpaši uzlabojot pakalpojumu efektivitāti un kvalitāti **sabiedrības interešu jomās**, piemēram, veselības, tieslietu, patērētāju tiesību aizsardzības un publiskās pārvaldes jomā, un palīdzot mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) pielāgoties digitālajām pārmaiņām.

Programmā tiks ņemta vērā arī pievienotā vērtība, ko rada digitālo tehnoloģiju apvienošana ar citām pamattehnoloģijām, lai maksimizētu digitalizācijas priekšrocības.

Tādēļ programmas mērķi būs:

- veidot un stiprināt ES **augstas veikspējas datošanas (HPC)** un datu apstrādes spējas, kā arī nodrošināt to plašu izmantošanu gan sabiedrības interešu jomās, piemēram, veselības, vides un drošības jomā, gan rūpniecībā, jo īpaši MVU;

⁶ Tallinas digitalizācijas samits, Igaunijas premjerministra *Juri Ratasa* secinājumi.

⁷ COM(2018) 98, Jauna un moderna Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēma, kura efektīvi īsteno tās prioritātes pēc 2020. gada.

⁸ Šīs programmas kontekstā 2. panta e) punktā augsta līmeņa digitālās prasmes ir definētas jo īpaši kā *ISCED* ceturtā un augstāka līmeņa specializētas prasmes augstas veikspējas datošanas, mākslīgā intelekta un kiberdrošības jomā.

⁹ Piemēram, e-rēķinu ieviešana visā ES nozīmētu digitālu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu uzņēmumiem, kam ir vajadzīgā savienojamība un kvalificēti darbinieki, vienlaikus garantējot sabiedrības uzticību un līdz ar to arī atbalstu darījumiem drošā vidē.

- veidot un stiprināt **mākslīgā intelekta** pamatspējas, piemēram, datu resursus un mākslīgā intelekta algoritmu bibliotēkas, un darīt tās pieejamas visiem uzņēmumiem un publiskās pārvaldes iestādēm, kā arī stiprināt un veicināt saiknes starp dalībvalstīs esošajām mākslīgā intelekta testēšanas un eksperimentālajām iekārtām;
- nodrošināt, lai ES publiskajā sektorā un uzņēmumos būtu – un tiem būtu pieejamas – ES digitālās ekonomikas, sabiedrības un demokrātijas aizsardzībai vajadzīgās pamatspējas, un uzlabot ES **kiberdrošības** nozares konkurētspēju;
- nodrošināt, lai pašreizējais un turpmākais darbaspēks spētu viegli apgūt **augsta līmeņa digitālās prasmes, jo īpaši augstas veiktspējas datošanas, mākslīgā intelekta un kiberdrošības jomā**, piedāvājot studentiem, absolventiem un pašreizējiem darba ņēmējiem iespējas apgūt un pilnveidot šīs prasmes neatkarīgi no viņu atrašanās vietas;
- paplašināt digitālo spēju, jo īpaši augstas veiktspējas datošanas, mākslīgā intelekta un kiberdrošības jomā, optimālu izmantošanu ekonomikā, sabiedrības interešu jomās un sabiedrībā, tostarp izvēršot **sadarbspējīgus risinājumus sabiedrības interešu jomās**, un atvieglot **visu uzņēmumu, jo īpaši MVU**, piekļuvi tehnoloģijām un zinātnībai.
- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Programma atbalstīs, *inter alia*, Komisijas paziņotās politikas iniciatīvas par augstas veiktspējas datošanu saskaņā ar iniciatīvu *EuroHPC*¹⁰, 2018. gada marta finanšu tehnoloģiju rīcības plānu¹¹, mākslīgo intelektu saskaņā ar paziņojumu par mākslīgo intelektu¹², regulu par taisnīguma un pārredzamības veicināšanu komerciālajiem lietotājiem paredzētos tiešsaistes starpniecības pakalpojumos un 2018. gada aprīļa lēmumu, ar ko izveido tiešsaistes platformu ekonomikas novērošanas centru¹³, kā arī 2018. gada aprīļa datu tiesību aktu kopumu¹⁴, kiberdrošību saskaņā ar 2017. gada 15. septembra kiberdrošības tiesību aktu kopumu¹⁵, digitālo pārveidi veselības¹⁶ un izglītības¹⁷ jomā, 2017. gada septembra jauno rūpniecības politikas stratēģiju¹⁸, 2016. gada aprīļa paziņojumu Eiropas rūpniecības digitalizāciju¹⁹ un Prasmju programmu Eiropai.

Programma paredz saikņu veidošanu ar esošajiem investīciju instrumentiem. Ar pētniecību, izstrādi un inovāciju saistītas investīcijas digitālajās tehnoloģijās saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un iepriekšējām pamatprogrammām ir ļāvušas Eiropai saglabāt konkurētspēju svarīgās nozarēs, piemēram, robotikas, telekomunikāciju aprīkojuma un sensoru tehnoloģiju nozarē. Nākamajā daudzgadu finanšu shēmā ir jāturpina un jānostiprina finansējums pētniecībai, izstrādei un inovācijai. Digitālās Eiropas programma nepārprotami pamatojas uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" sekmēm, kas ļauj izvērst tādas tehnoloģijas kā augstas veiktspējas datošana un mākslīgais intelekts.

¹⁰ Iniciatīva *EuroHPC*.

¹¹ COM(2018) 109 final, 8.3.2018., Finanšu tehnoloģijas rīcības plāns konkurētspējīgākam un inovatīvākam Eiropas finanšu sektoram.

¹² Paziņojums, 25.4.2018.

¹³ Komisijas Lēmums C(2018) 2393 final, 26.4.2018., par tiešsaistes platformu ekonomikas novērošanas centra ekspertu grupas izveidi.

¹⁴ SWD/2018/125 final.

¹⁵ COM(2017) 477 final, 13.9.2017., Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par *ENISA* – ES Kiberdrošības aģentūru – un Regulas (ES) 526/2013 atcelšanu un par informācijas un komunikācijas tehnoloģiju kiberdrošības sertifikāciju ("Kiberdrošības akts").

¹⁶ COM(2018) 233 final, 25.4.2018., Kā digitālajā vienotajā tirgū īstenot veselības un aprūpes digitālo pārveidi; iedzīvotāju iespēju stiprināšana un veselīgākas sabiedrības veidošana.

¹⁷ COM(2018) 22 final, 17.1.2018., par Digitālās izglītības rīcības plānu.

¹⁸ COM(2017) 479 final, 13.9.2017., Investīcijas gudrā, novatoriskā un ilgtspējīgā rūpniecībā. Atjauninātā ES rūpniecības politikas stratēģija.

¹⁹ COM(2016) 180 final, 19.4.2016., Eiropas rūpniecības digitalizācija. Digitālā vienotā tirgus priekšrocību izmantošana pilnā apmērā.

Investīcijas satvaros, standartos, sadarbspējīgos risinājumos un pārrobežu pilotpakalpojumos saskaņā ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI) programmu un programmu Eiropas publiskās pārvaldes iestāžu, uzņēmumu un iedzīvotāju sadarbības risinājumu un kopīgu sistēmu nodrošināšanai (ISA²⁰) ir ļāvušas publiskā sektora pārvaldes iestādēm izmēģināt digitālo pārveidi "reālajā" vidē un sākt pāriet no e-pārvaldes uz digitālu pārvaldi²⁰. Sadarbspējīgu risinājumu izvērsana digitālajā vienotajā tirgū ir parādījusi ES līmeņa rīcības vērtību. Tie ir svarīgi panākumi, uz kuriem var pamatoties, lai visā Eiropā plašāk ieviestu sadarbspējīgus digitālos pakalpojumus. Programma pamatosies uz izveidoto digitālo pakalpojumu infrastruktūru, kas izvērstā saskaņā ar pašreizējo EISI programmu, un atbalstīs tādu politikas elementu kā Eiropas sadarbības satvars (EIF) turpmāko attīstību un plašāku īstenošanu.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Digitālās Eiropas programma papildina vairākus citus instrumentus, kas ierosināti saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu laikposmam pēc 2020. gada, un darbojas ar tiem kopā, jo īpaši ar programmu "Apvārsnis Eiropa", Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI), programmu "Radošā Eiropa" (tostarp programmu "Media"), fondu *InvestEU*, *COSME*, vienotā tirgus programmu, Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ERAF), Eiropas Sociālo fondu Plus (tostarp Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu, veselības virzienu un digitālajām pamatprasmēm), Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA), *Erasmus*, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (digitālajām pamatprasmēm un augsta līmeņa digitālajām prasmēm), Integrētas robežu pārvaldības fondu, Iekšējās drošības fondu, vides un klimata pasākumu programmu (tostarp energoefektivitāti) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu.

Programmu sinerģijas ļaus gūt apjomradītus ietaupījumus, padarīs investīcijas saskaņotākas un nodrošinās iedzīvotājiem un ekonomikas dalībniekiem lielāku vērtību. Šīs sinerģijas pastiprinās ES līmeņa digitalizācijas investīciju praktisko ietekmi, savukārt valstu un reģionālās digitālās investīcijas varēs labāk papildināt ES līmeņa rīcību.

Palielinot publisko līdzekļu ietekmi un efektivitāti, pateicoties praktiskām saiknēm starp dažādām programmām, ES mērķtiecīgāk un racionālāk risinās digitālās problēmas, veidos vai nostiprinās digitalizāciju atbalstošās ekosistēmas, radīs vairāk darbvieta, sekmēs izaugsmi un veicinās konkurētspēju. Digitālās Eiropas programmas īstenošanā tiks pievērsta uzmanība konkurences saglabāšanai iekšējā tirgū.

Iedaļā turpmāk ir īsumā izklāstīti galvenie papildinošie elementi un sinerģijas starp Digitālās Eiropas programmu un digitālajā kontekstā nozīmīgākajiem instrumentiem, jo īpaši programmu "Apvārsnis Eiropa", EISI un ES vērtību programmu, kā arī vienotā tirgus programmu.

Vairākas tematiskās jomas, ko ietver programma "**Apvārsnis Eiropa**" un Digitālās Eiropas programma, pārklājas tādā ziņā, ka abas programmas aptvers augstas veiktspējas datu, mākslīgo intelektu un kiberdrošību; atbalstāmo darbību veids, to sagaidāmā izlaide un intervences loģika ir atšķirīga un savstarpēji papildinoša. "Apvārsnis Eiropa" būs vienīgā centrāli pārvaldītā ES programma, kas atbalstīs pētniecību un tehnoloģiju attīstību, un galvenā programma demonstrējumiem, izmēģinājumiem, koncepciju pierādīšanai, testēšanai un inovācijai, tostarp pirmskomercializācijas izvērsanai. Savukārt Digitālās Eiropas programma būs vērsta uz lielapjoma digitālo spēju un infrastruktūras veidošanu ar mērķi visā Eiropā plaši apgūt un izvērst nozīmīgus pastāvošus vai testētus inovatīvus digitālos risinājumus.

²⁰

<http://www.oecd.org/gov/digital-government/Recommendation-digital-government-strategies.pdf>

Aplicinot programmu sinerģiju, programmā "Apvārsnis Eiropa" izstrādātās jaunās digitālās tehnoloģijas tiks pakāpeniski apgūtas un izvērstas Digitālās Eiropas programmā. Tāpat Digitālās Eiropas programmas radītās spējas un infrastruktūra tiks darītas pieejamas pētniecības un inovācijas kopienai, tostarp programmas "Apvārsnis Eiropa" atbalstītajām darbībām. Programmas "Apvārsnis Eiropa" iniciatīvas, kas atbalsta digitālo prasmju attīstību, tostarp tās, kuras tiek īstenotas Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta kopienas *EIT Digital* sadarbības centros, tiks papildinātas un paplašinātas, pateicoties Digitālās Eiropas programmas atbalstītajai spēju veidošanai augsta līmeņa digitālo prasmju jomā. EIT punkti apvieno studentus, pētniekus, inženierus un uzņēmējus, kas kopīgi iesaistās inovācijas projektu izstrādē un īstenošanā un uzņēmumu veidošanā un atbalstīšanā. Lai nodrošinātu spēcīgus koordinācijas mehānismus īstenošanai, tiks saskaņotas abu programmu darbības procedūras.

Digitālās Eiropas programma papildina digitālās izglītības rīcības plānā paredzētās darbības, jo īpaši tās, kas prasa augsta līmeņa digitālās prasmes augstas veiktspējas datošanas, lielo datu analīzes, kiberdrošības, sadalītās virsgrāmatas tehnoloģiju, robotikas un mākslīgā intelekta jomā.

Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments nodrošinās fizisko infrastruktūru lieljaudas platjoslas tīkliem, kas ir vajadzīgi, lai būtu iespējams izvērst Digitālās Eiropas programmā ierosinātos digitālos pakalpojumus un tehnoloģijas. Tā kā EISI atbalstīs kritisko infrastruktūru nozarēs, kurām vajadzīgs atbilstīgs kiberdrošības līmenis, tas paļausies uz izvēršanu saskaņā ar Digitālās Eiropas programmu. Vēlāk tikai Digitālās Eiropas programma sniegs atbalstu digitālo pakalpojumu izvēršanai sabiedrības interešu jomās

ERAF mērķis ir veicināt ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju visos ES reģionos, koncentrējoties uz mazāk attīstītiem reģioniem. ERAF veicina inovācijas virzītu ekonomikas attīstību, kas ietver rūpniecības digitalizāciju, kā noteikts pārdomātas specializācijas stratēģijās²¹ (ietverot komplementāras investīcijas digitālās inovācijas centru veidošanā un uzlabošanā). ERAF atbalsta arī digitālo risinājumu ieviešanu, tostarp kiberdrošību, palīdzot īstenot ES prioritātes publiskās pārvaldes modernizēšanas, ilgtspējīga transporta, veselības un aprūpes sistēmu uzlabošanas, enerģētikas pārkārtošanas, aprites ekonomikas un izglītības jomā²². Tādējādi tas veicina digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšanu, jo īpaši reģionālā un vietējā līmenī. Digitālās Eiropas programma papildinās vietējās investīcijas, lai ļautu piekļūt iekārtām pārējai Eiropai, veidojot tīklus un kartējot digitālās spējas.

Digitālās Eiropas programma turklāt netieši palīdzēs sasniegt mērķus, kas minēti paziņojumā "Stiprāka un atjaunota stratēģiskā partnerība ar ES tālākajiem reģioniem"²³, kurā atzīts, ka piekļuve digitālajiem pakalpojumiem un digitālās prasmes ir ļoti svarīgi šo reģionu attīstības nosacījumi.

Pastāv skaidra sinerģija starp Digitālās Eiropas programmu un programmu "**Radošā Eiropa**", jo īpaši tās "MEDIA" un starpnozaru virzienos. Apakšprogramma "MEDIA" atbalsta mērķorientētas darbības (piemēram, piekļuvi saturam, popularizēšanu un auditorijas piesaistīšanu), kas veicina kultūras un radošo nozaru, jo īpaši audiovizuālās nozares, konkurētspēju un pielāgošanos digitālajai videi. Starpnozaru virziena mērķis citu prioritāšu starpā ir uzlabot izpratni par digitālo plašsaziņas līdzekļu dinamiku un Eiropas ziņu plašsaziņas līdzekļu nozares digitālo pārveidi. Arī Digitālās Eiropas programma atbalstīs šos

²¹ COM(2017) 376 final, Inovācijas nostiprināšana Eiropas reģionos: stratēģijas izturētspējīgai, iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei.

²² COM(2018) 372 final, 29.5.2018., Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu.

²³ COM(2017) 623 final.

virzienus, nodrošinot plašu piekļuvi modernajām tehnoloģijām, standartiem (ja tādi būs vajadzīgi) un spēju veidošanai vajadzīgajai infrastruktūrai.

Būtu jācenšas panākt saskaņotību starp Digitālās Eiropas programmu un **vienotā tirgus programmu**. Piemēram, ir jāpanāk integrēta patērētāju tiesību aizsardzība, jo īpaši attiecībā uz produktu drošību saistībā ar digitālo ekonomiku, kiberdrošību un mākslīgo intelektu. Abām programmām būtu jābūt savstarpēji papildinošām, ņemot vērā iesaistītās struktūras un jauno risku veidu, ko rada šīs jaunās tehnoloģijas. Saistībā ar abām programmām veiktajai digitālo tirgu izpētei arī būtu jābūt savstarpēji atbalstošai

Digitālās Eiropas programma veicinās augsta līmeņa digitālo prasmju attīstību, koncentrējoties uz prasmēm, kas saistītas ar programmas tvērumu, proti, kiberdrošību, mākslīgo intelektu un augstas veikspējas datošanu. Tādējādi tā papildinās **Eiropas Sociālo fondu Plus**, kas atbalstīs izglītību un apmācību pamata un vidēja līmeņa prasmju jomā, un **Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu**, kas finansēs atlaistu darbinieku IT apmācību visos prasmju līmeņos.

Būtu jānodrošina sinerģija un papildināmība starp Digitālās Eiropas programmu un programmu **Erasmus**, lai ieguvējas būtu abas programmas. Programma *Erasmus* veicina prasmju attīstību un apgūšanu, izmantojot mācību mobilitāti un sadarbību izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā.

Visbeidzot, ciktāl tas attiecas uz trešās valstīs reģistrētu struktūru dalību, Digitālās Eiropas programmas īstenošanu koordinēs ar tādiem ārējās finansēšanas instrumentiem kā Pirmspievienošanās palīdzības instruments un kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments.

Komisijas priekšlikumā attiecībā uz 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmu ir noteikts vērienīgāks uzdevums attiecībā uz klimata jautājumu iekļaušanu visās ES programmās, klimata mērķu sasniegšanai kopumā paredzot atvēlēt 25 % no ES izdevumiem. Šīs programmas devumam minētā vispārējā mērķa sasniegšanā tiks sekots, izmantojot ES klimata marķieru sistēmu atbilstīgā iedalījuma līmenī, tostarp izmantojot precīzākas metodikas, ja tādas būs pieejamas. Komisija turpinās katru gadu sniegt informāciju saistību apropriāciju izteiksmē, izstrādājot gada budžeta projektu.

Lai atbalstītu to, ka tiek pilnīgi izmantots programmas potenciāls klimata mērķu sasniegšanā, Komisija centīsies noteikt attiecīgas darbības visā programmas sagatavošanas, īstenošanas, pārskatīšanas un izvērtēšanas procesā.

Programmas darbības būtu jāizmanto, lai samērīgi novērstu tirgus nepilnības vai suboptimālas investīcijas, nedublējot un neizslēdzot privāto finansējumu, un tām būtu jābūt ar skaidru Eiropas pievienoto vērtību. Tas nodrošinās konsekvenci starp programmas darbībām un ES valsts atbalsta noteikumiem, izvairoties no nepamatotiem konkurences izkropļojumiem iekšējā tirgū.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

Šī programma tiek iesniegta 27 dalībvalstu Savienībai atbilstoši Eiropadomes 2017. gada 29. martā saņemtajam Apvienotās Karalistes paziņojumam par nodomu izstāties ko Eiropas Savienības un *Euratom*, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību 50. pantu.

• Juridiskais pamats

Ņemot vērā Digitālās Eiropas programmas intervences plašo piemērošanas jomu, tās pamatā ir šādi Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) noteikumi:

- LESD 173. panta 3. punkts attiecībā uz lielāko daļu darbību, ko īsteno saskaņā ar šo programmu;
- LESD 172. pants, jo īpaši attiecībā uz sabiedrības interešu jomu digitālo pārveidi.

- **Subsidiaritāte**

Programmas mērķis ir izmantot sinerģiju, ko nodrošina digitālās ekonomikas pamatelementu kopums: viedā datošanas un datu infrastruktūra, kibernetika, mākslīgais intelekts, augsta līmeņa digitālās prasmes un lietojumprogrammas rūpniecībā un sabiedrības interešu jomās. Saņemot atbalstu no vienota un saskaņota mehānisma, šie pīlāri nodrošinās datu ekonomikas uzplaukumu, veicinās iekļautību, sekmēs inovatīvus projektus²⁴ un nodrošinās vērtību sadalījumu.

Digitālās Eiropas programma ir atbildes reakcija uz jaunu politisko gribu kopīgi risināt problēmjautājumus, kas iepriekš galvenokārt tikuši aplūkoti iekšzemes mērogā, jo neviena atsevišķa dalībvalsts vai uzņēmums, rīkojoties individuāli, nespēj veikt būtiski nozīmīgas digitālās investīcijas vajadzīgajā apmērā vai tās palielināt līdz vēlamajam līmenim. **Ja ES neiesaistīsies, šīs investīcijas vajadzīgajā apjomā netiks veiktas un ES riskē zaudēt konkurētspēju.**

Ir vajadzīga ES līmeņa intervence, lai plānotu, kopīgi finansētu un koordinētu darbības tādā mērogā, kas ļauj risināt šīs problēmas, un nodrošinātu, ka jaunu digitālo tehnoloģiju ieguvumi tiek pilnīgi kopīgoti visā Eiropā. Daudzpusēja koordinēta rīcība var arī palīdzēt izvairīties no dublēšanās, izmantot sinerģiju, sasaistot finansējumu ar pamatnosacījumiem, garantēt sadarbību un izvairīties no zonām bez tehnoloģiju nodrošinājuma vai lielām ģeogrāfiskām digitālajām plaisām.

Kopā tas viss palīdzēs ātrāk izvērst un izplatīt jaunās tehnoloģijas, nodrošinās stratēģiskas priekšrocības Eiropas uzņēmumiem, labākus sabiedriskos pakalpojumus ES iedzīvotājiem un lielākas iespējas nonākt pie nozīmīgiem atklājumiem sabiedrības problēmu (veselības, slimību atklāšanas un diagnosticēšanas, klimata pārmaiņu, resursu efektivitātes utt.) risināšanā, vispārēji uzlabojot dzīves kvalitāti visās jomās visā Savienībā.

- **Proporcionalitāte**

Publiskais sektors ir izrādījis acīmredzamu gatavību risināt digitālās pārveides jautājumu Eiropas līmenī un veikt kopīgas investīcijas ES digitālo spēju veidošanā un stiprināšanā. Papildus **Eiropadomes** paustajam spēcīgajam politiskajam atbalstam intervences īstenošanai to ir apliecinājuši arī Padome un Eiropas Parlaments, kas ir vairākkārt aicinājuši steidzami pabeigt digitālā vienotā tirgus izveidi un atsevišķu tā tiesību aktu īstenošanu.^{25 26 27 28}

Parlaments pauda īpašas bažas, ka digitālās politikas virzieniem piešķirtie resursi ES budžetā ir nepietiekami, lai panāktu reālu ietekmi, un atzina, ka Eiropas ekonomika ir jāveicina ar produktīvām investīcijām.^{29 30}

²⁴ Piemēram, e-rēķinu ieviešana visā ES nozīmētu digitālu sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu uzņēmumiem, kam ir vajadzīgā savienojamība un kvalificēti darbinieki, vienlaikus garantējot sabiedrības uzticību un līdz ar to arī atbalstu darījumiem drošā vidē.

²⁵ Padomes 2013. gada maija secinājumi par mākoņdatošanas paziņojumu, kuros uzsvērtā HPC nozīme ES.

²⁶ Padomes 2015. gada maija secinājumi par Eiropas rūpniecības digitālo pārveidi (8993/15).

²⁷ Padomes 2018. gada 23. janvāra sanāksmes secinājumi (ECOFIN XX/18).

²⁸ Padomes secinājumi par veselību digitālajā sabiedrībā – progresa gūšana uz datiem balstītā inovācijā veselības jomā, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14078-2017-INIT/lv/pdf>.

²⁹ Ziņojums par Eiropas mākoņdatošanas iniciatīvu (A8-0183/2017).

³⁰ Parlamenta rezolūcija par robotiku un mākslīgo intelektu (2015/2103(INL)).

ES līmenī 2017. gada martā 29 valstis sāka sadarbību savienotās mobilitātes jomā³¹, un līdz šim 16 dalībvalstis ir apņēmušās sadarboties savā starpā un ar Komisiju, lai **iegādātos un izvērstu integrētu pasaules līmeņa augstas veiktspējas datošanas infrastruktūru**³². Komisija 2018. gada janvārī ierosināja Padomes regulu, ar ko izveidotu Eiropas augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmumu *EuroHPC*³³.

Otrajā digitalizācijas dienā, kas norisinājās 2018. gada 10. aprīlī, **28 Eiropas valstis**³⁴ **apņēmas sadarboties mākslīgā intelekta jomā**, lai stiprinātu ES tehnoloģiskās un rūpnieciskās spējas šajā jomā un visiem iedzīvotājiem un uzņēmumiem nodrošinātu to ieguvumus³⁵. Eiropas valstis arī apņēmas kopīgi izstrādāt progresīvus sabiedrisko pakalpojumu risinājumus (piemēram, izveidojot Eiropas blokķēdes infrastruktūru pakalpojumiem³⁶), personalizētu medicīnu³⁷, uz datiem balstītas veselības un aprūpes sistēmas un digitalizācijas investīciju progresa kopīgu uzraudzību. Pašlaik visas dalībvalstis ir iesaistītas ES rūpniecības digitalizēšanas iniciatīvā un paudušas skaidru apņemšanos turpināt sadarboties, lai optimāli izmantotu digitalizāciju uzņēmumos.

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām arī rāda, ka kritiski svarīgas investīcijas vislabāk var veikt ES līmenī. Programma aptver jomas, kurās apjomam ir nozīme, lai gūtu panākumus, neatkarīgi no tā, vai mērķis ir vajadzīgo spēju iegūšana vai to plaša izmantošana visā ES. Ņemot vērā, ka zināšanas un pieredze augsti attīstītās digitālajās jomās visos Eiropas reģionos nav pieejama, ES mēroga rīcība, jo īpaši izmantojot digitālās inovācijas centru tīklus, var nodrošināt, ka šāda pieredze tiek izplatīta katrā reģionā.

Ņemot vērā situācijas steidzamību un vajadzīgo investīciju apjomu, ES intervence ir stingri pamatota, lai kopīgi finansētu un koordinētu darbības tādā mērogā, kas ļauj risināt digitālās pārveides radītās problēmas. Tam būtu jānodrošina jaunu digitālo tehnoloģiju ieguvumu pilnīga kopīgošana. Koordinēta rīcība var palīdzēt izvairīties no dublēšanās, izmantot sinerģiju, sasaistot finansējumu ar pamatnosacījumiem, garantēt sadarbību un likvidēt zonas bez tehnoloģiju nodrošinājuma vai lielas ģeogrāfiskas digitālās plaisas.

Aicinājums investēt vairāk tagad ir jāīsteno praksē saskaņā ar ES investīciju satvaru. Uzņēmumiem un iedzīvotājiem ir jāsaņem skaidrs vēstījums, ka ES iegulda viņu nākotnē, ka ir nodrošināta prognozējamība un ir ieviesti atbalsta mehānismi, lai virzītu sarežģīto digitālās pārveides procesu. Eiropai ir pienākums rīkoties un būt pamanāmai visa procesa gaitā.

Digitālajai pārveidei kļūstot par būtisku faktoru, kas nosaka izaugsmi, sociālo attīstību un pāreju uz ilgtspējīgu ekonomiku, ir atklājušies būtiski trūkumi veidā, kā ES un dalībvalstis piešķir digitālo finansējumu. Pašreizējais investīciju satvars nav paredzēts ES mēroga digitālo spēju veidošanai un to optimālai izmantošanai. Tāpēc ES ir vajadzīga jauna, integrēta un vērienīga finansēšanas programma, kas palīdzētu izvērst un optimāli izmantot digitālās spējas, uz kurām pamatojas inovācija sabiedrības interešu jomās un uzņēmējdarbībā.

• **Juridiskā instrumenta izvēle**

Programmu īsteno, pieņemot regulu.

³¹ Divdesmit deviņas ES un EEZ dalībvalstis parakstīja nodomu vēstuli par sadarbību saistībā ar automatizēta autotransporta pārrobežu testēšanu. Papildus var minēt Padomes 2017. gada 5. decembra secinājumus par digitalizāciju.

³² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-ministers-commit-digitising-europe-high-performance-computing-power>. Deklarāciju parakstīja FR, DE, IT, LU, NL, PT, ES, BE, SL, BU, GR, CR, CY, CZ, CH, PL.

³³ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/LV/COM-2018-8-F1-LV-MAIN-PART-1.PDF>.

³⁴ Tai skaitā Norvēģija, bet ne Horvātija – dokumenta sagatavošanas laikā.

³⁵ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=50951

³⁶ Parakstījušas 22 Eiropas valstis: http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=50954.

³⁷ Parakstījušas 13 Eiropas valstis: http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=50964.

3. RETROSPEKTĪVO IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

• Retrospektīvie izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude

Tā kā Digitālās Eiropas programma ir jauna programma, šā priekšlikuma pamatā nav īpaša vidusposma izvērtējuma. Tā vietā gūtās pieredzes pamatā ir cieši saistītu programmu un iniciatīvu izvērtējumi, jo īpaši EISI vidusposma izvērtējums³⁸ un digitālā vienotā tirgus vidusposma pārskats³⁹.

Tomēr īpaši svarīgs ir EISI vidusposma izvērtējuma rezultāts, kurā secināts, ka programmā īstenotie centieni saistībā ar digitalizācijas spējām un infrastruktūru varētu **atbalstīt tikai pašus pirmos** soļus virzienā uz ES mēroga digitālo pārveidi sabiedrības interešu jomās⁴⁰. Izvērtējumā uzsvērts, ka saskaņā ar EISI pieejamais finansējuma līmenis līdz šim ir ļāvis tikai daļēji segt pašreizējās vajadzības, turklāt EISI satvars ierobežo programmas spēju pielāgoties jaunākajiem tehnoloģiskajiem sasniegumiem un jaunām politikas prioritātēm (piemēram, ar kibernetikas saistītām problēmām). Izvērtējums arī apliecina **dalībvalstu izteiktu gatavību kopīgi iesaistīties** digitālajā pārveidē.

• Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Saistībā ar ietekmes novērtējumu ir organizēti dažādi apspriešanās pasākumi, lai nodrošinātu, ka ieinteresēto personu viedokļi tiek sistemātiski ņemti vērā, izstrādājot Digitālās Eiropas programmu laikposmam pēc 2020. gada. Šie apspriešanās pasākumi ietvēra ieinteresēto personu konferences un pasākumus, ekspertu grupas, tiešsaistes apspriešanu, darbseminārus, sanāksmes un seminārus, kā arī nostājas dokumentu analīzi.

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām rezultāti rāda, ka tiek atbalstīta efektīvāka un ne tik sadrumstalota pieeja, lai palielinātu digitālās pārveides ieguvumus visiem Eiropas iedzīvotājiem un ES uzņēmumiem. Tas jo īpaši attiecas uz Digitālās Eiropas programmas galvenajām jomām, t. i., augstas veiktspējas datu apstrādi, kibernetikas drošību un mākslīgo intelektu, kā arī augsta līmeņa prasmēm un sabiedrības interešu jomu digitālo pārveidi.

• Ietekmes novērtējums

Regulējuma kontroles padome 2018. gada 25. aprīlī pārbaudīja ietekmes novērtējuma ziņojumu. Padomes atzinums bija negatīvs.

Pēc padomes negatīvā atzinuma ziņojums tika rūpīgi pārskatīts un pārstrukturēts, lai labāk aprakstītu, kā priekšlikums pamatojas uz pastāvošajām programmām, kas saistītas ar digitalizāciju. Tika sniegti vairāki piemēri par līdzīgām intervencēm trešās valstīs vai dalībvalstīs. Tika pievienota arī informācija par robežlīniju ar programmu "Apvārsnis Eiropa" saskaņā ar vienošanos ar Pētniecības un inovācijas ĢD. Tika precizēta arī intervences loģika un jautājumi par tirgus nepilnībām un augšupēju investīciju nepietiekamību dažādās jomās. Tika sniegta arī sīkāka informācija par katras piedāvātās darbības īstenošanas veidu. Jaunās iedaļās tika sniegts sīkaks skaidrojums par mērķiem, kas jāsasniedz ar finansējuma palielinājumu un ko ar pašreizējiem intervences mehānismiem dažādos pīlāros nav iespējams sasniegt. Tika sniegti daži piemēri par līdzīgas politikas veiksmīgu īstenošanu ASV un Eiropā. Pārskatīto ietekmes novērtējumu atkārtoti iesniedza 2018. gada 5. maijā.

³⁸ https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/consultations/mid-term-evaluation-connecting-europe-facility-cef_en.

³⁹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-single-market-mid-term-review>

⁴⁰ SWD(2018) 44 final.

Tas 2018. gada 8. maijā saņēma Regulējuma kontroles padomes pozitīvu atzinumu⁴¹ (ar piezīmēm) ar nosacījumu, ka ietekmes novērtējuma ziņojums tiks pārskatīts, lai ņemtu vērā padomes ieteikumus. Ziņojums ir attiecīgi pārskatīts: teksts ir pārskatīts, lai precizētu, uz ko priekšlikums pamatojas un kas tajā ir jauns, un labāk izskaidrotu, kāpēc Digitālās Eiropas programma ir piemērotāks veids, kā atbalstīt ierosinātos pasākumus; ir pievienota jauna iedaļa par dalībvalstu iesaistīšanos, lai labāk aprakstītu politisko atbalstu ierosinātajiem pasākumiem un dalībvalstu saistības; ir uzlabota iedaļa, kas saistīta ar konkurences noteikumiem un tirgus izkropļojumiem; ir iekļauta jauna iedaļa, lai sniegtu piemēru par paredzēto maksas atkarībā no izmantošanas mehānismu.

- **Vienkāršošana**

Ir nodrošināta pilnīga saskaņotība ar pašreizējo un turpmāko Finanšu regulu. Paredzētie izņēmumi ir vai nu attiecīgi atļauti saistītajos tiesību aktos, vai arī ir pastāvējuši jau iepriekš. Turklāt ir ieviesti šādi vienkāršošanas elementi:

- budžeta piešķirumu elastīgums ir integrēts konkrētu mērķu līmenī;
- intervences apmērs ir noteikts vispārīgu, konkrētu un darbības mērķu līmenī; atbilstības kritēriji, dotāciju finansēšanas likmes un citi īstenošanas elementi tiks noteikti darba programmās; šis elastīgums ir līdzsvarots, nodrošinot dalībvalstu iesaisti programmas īstenošanā, proti, tās līdzdarbojas augsta līmeņa ekspertu grupā;
- finansējumu saskaņā ar programmu var īstenot atbilstīgi jebkuram Finanšu regulā noteiktajam veidam.

Programmu īsteno tieši, kā noteikts Finanšu regulā, vai netieši ar atbilstīgo struktūru vai vienību starpniecību, kā minēts Finanšu regulas 58. panta 1. punkta c) apakšpunktā [jaunais 61. panta 1. punkta c) apakšpunkts].

Pamatojoties uz izmaksu un ieguvumu analīzi, ko izpildaģentūru vajadzībām veica pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" sākumā, un EISI un pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" vidusposma pārskatiem, programmas īstenošanas metode pēc noklusējuma būtu tieša pārvaldība. Tiešas pārvaldības galvenā priekšrocība ir tā, ka ir iespējama spēcīga politiskā vadība un ES atbalsta ātra piešķiršana.

Netieša pārvaldība būtu jāizmanto kā papildu metode budžeta izpildes uzdevumiem, kas noteikti programmas pamataktā. Lai gan Komisija joprojām būs atbildīga par budžeta izpildi, budžeta izpildes uzdevumu uzticēšana struktūrām saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktu nodrošinās attiecīgās struktūras pilnīgu sadarbību, aizsargājot Savienības finanšu intereses. Uzticot šādus uzdevumus struktūrām saskaņā ar netiešu pārvaldību, būs jānodrošina arī pārredzams, nediskriminējošs, lietderīgs un efektīvs process.

- **Pamattiesības**

Saskaņā ar šajā iniciatīvā ierosinātajiem Digitālās Eiropas programmas noteikumiem tiek nodrošināts, ka pilnīgi tiek ievērotas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā minētās tiesības un principi un programma palīdz īstenot vairākas minētās tiesības. Jo īpaši šīs programmas mērķiem jānodrošina Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 11., 21. un 47. pantā minētās

41

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&year=2017&serviceId=&s=Chercher&language=lv>

tiesības uz vārda un informācijas brīvību, diskriminācijas aizliegums un tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu. Programmas mērķis ir arī nostiprināt darījumdarbības brīvību saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem un valstu tiesību aktiem un praksi (16. pants). Tiek nodrošināta arī personas datu aizsardzība saskaņā ar Hartas 8. pantu, kā arī veselības aprūpe saskaņā ar Hartas 35. pantu un patērētāju tiesību aizsardzība saskaņā ar Hartas 38. pantu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu attiecībā uz 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmu⁴² (COM(2018)XXX) programmas finansējums ir noteikts EUR 9 194 000 000 apmērā pašreizējās cenās, un tā paredzamais sadalījums būs šāds (sk. priekšlikuma 4. pantu).

Sīkāka informācija ir sniegta šim priekšlikumam pievienotajā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un pārskatu sniegšanas kārtība**

Neskarot iespēju nodrošināt finansējumu jebkādā no Finanšu regulā noteiktajiem veidiem, nolūks ir īstenot programmu saskaņā ar turpmāk aprakstīto. Kā norādīts iepriekš, uzmanība tiks pievērsta konkurences saglabāšanai iekšējā tirgū.

1. Attiecībā uz **augstas veikspējas datošanu** pašlaik ar Padomi apspriestā kopuzņēmuma *EuroHPC* darbības turpināšana tiek uzskatīta par efektīvāko un lietderīgāko instrumentu *EuroHPC* iniciatīvas mērķu īstenošanai, jo īpaši lai koordinētu valstu un Eiropas Savienības stratēģijas un investīcijas augstas veikspējas datošanas infrastruktūrā un pētniecībā un izstrādē, apvienojot resursus no publiskajiem un privātajiem līdzekļiem un aizsargājot Savienības ekonomiskās un stratēģiskās intereses⁴³. Ir paredzēts, ka kopuzņēmums saņems budžetu gan no Digitālās Eiropas programmas, gan programmas "Apvārsnis Eiropa".
2. Kopējo iepirkumu vai dotācijas, kas saistītas ar pasākumiem **mākslīgā intelekta** jomā, piešķirtu tieši, izmantojot tiešo pārvaldību.
3. Ar **kiberdrošību** saistītie pasākumi tiktu īstenoti tiešā vai netiešā pārvaldībā.
4. Finansējumu, kas saistīts ar **augsta līmeņa digitālo prasmju** attīstīšanu, izmantos galvenokārt ar digitālās inovācijas centru starpniecību, kā noteikts [16]. pantā, un ar attiecīgo kompetenču centru starpniecību. Komisija izstrādās darba programmu sadarbībā ar iepriekš minētajiem attiecīgajiem kompetenču centriem, kas tādējādi spētu sniegt informāciju, kura ir vajadzīga, lai augsta līmeņa digitālo prasmju jomā nodrošinātu intervenču atbilstību jaunākajiem tehnoloģiskajiem sasniegumiem. Tādējādi mērķis ir ātri reaģēt uz straujajām vajadzību izmaiņām darba tirgū.

⁴² COM(2018) 321 final, Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Moderns ES budžets Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv. Daudzgadu finanšu shēma 2021.–2027. gadam", 2.5.2018.

⁴³ Ietekmes novērtējums, kas pievienots dokumentam "Priekšlikums Padomes regulai par Eiropas Augstas veikspējas datošanas kopuzņēmuma izveidi" (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-council-regulation-establishing-eurohpc-joint-undertaking-impact-assessment>).

5. Finansējumu, kas saistīts ar **sabiedrības interešu jomu digitālo pārveidi**, arī turpmāk varētu pārvaldīt tieši. Eiropas Komisijas pārvaldību turpinās izmantot risinājumu izstrādei, lai nodrošinātu kopīgu projektu un arhitektūras sadarbību.

Neraugoties uz iepriekš izklāstīto, konkrētu nozaru pamatpakalpojumu platformu pārvaldību varētu nodot jau esošu aģentūru darbības pārvaldības nodaļām, ja šāda iespēja jau ir paredzēta to kompetences jomā.

6. Arī **rūpniecības digitalizāciju** īsteno ar digitālās inovācijas centru starpniecību. Digitālās inovācijas centri izplatīs digitālās spējas, kas jo īpaši ietver augstas veiktspējas datošanu, mākslīgo intelektu, kibernetiku un digitālās prasmes visā ekonomikā, ļaujot īstenot rūpniecības un publiskā sektora organizāciju digitālo pārveidi. Digitālās inovācijas centri nodrošina piekļuvi speciālām tehnoloģiskajām zināšanām un eksperimentālajām iekārtām, ļaujot organizācijām labāk novērtēt digitālās pārveides projektu ekonomisko pamatojumu. Testēšanas un eksperimentēšanas pakalpojumi, ko nodrošina digitālās inovācijas centri, var ietvert citas pamattehnoloģijas, kas vajadzīgas pilnīgu digitālās pārveides risinājumu ieviešanai. Tiks izveidots digitālās inovācijas centru tīkls, kas nodrošinās visplašāko Eiropas ģeogrāfisko aptvērumu. Dotācijas, kas saistītas ar digitālās inovācijas centriem, piešķirs tieši Komisija.

Saskaņā ar īstenošanas pieejām tiks meklētas iespējas panākt spēcīgu sinerģiju starp dažādiem programmas komponentiem. Tie ir plašāk aprakstīti ietekmes novērtējuma 4. pielikumā saistībā ar augstas veiktspējas datošanu, mākslīgo intelektu un kibernetiku. Atbilstīgos gadījumos īstenošana var arī iekustināt citas digitālās pamattehnoloģijas, kuras sasniegušas gatavību laišanai tirgū un kurās iepriekš veiktas ES līmeņa investīcijas, piemēram, 5G, lietu internetu (*IoT*) un mākoņdatošanas pakalpojumus.

Digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss (*DESI*) ir izveidots kā atsauces instruments, lai novērtētu digitālās pārveides progresu ES. *DESI* instrumenta pamatā ir vairāki rādītāji, kas iegūti no rūpīgas statistiskās analīzes. Dati tiks vākti arī no citiem avotiem, tostarp īpašiem apsekojumiem.

Izlaides un ietekmes rādītāji ir definēti programmas galvenajām jomām (augstas veiktspējas datošana, mākslīgais intelekts, kibernetika, augsta līmeņa digitālās prasmes, izvēršana, digitālo spēju optimāla izmantošana un sadarbība).

Katru gadu veiktās uzraudzības atgriezeniskā saite ļaus pielāgot programmas pārvaldību un struktūru atkarībā no iegūtajiem rezultātiem. Var izmantot esošos rādītājus, kas iegūti no ES oficiālās statistikas, kuru nodrošina ikgadējie IKT apsekojumi, un no darbaspēka apsekojuma. Ir iespējams veikt īpašus apsekojumus. *DESI* savāktos datus papildinās informācija, ko ģenerēs pati programma.

Saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīguma⁴⁴ 22. un 23. punktu, ja trīs iestādes apstiprina, ka spēkā esošo tiesību aktu un politikas izvērtēšana veido pamatu ietekmes novērtējumiem attiecībā uz turpmākās rīcības iespējām, Komisija veic vidusposma un galīgo novērtējumus pilāru un programmas līmenī. Novērtējumos tiks aplūkoti programmas praktiskā ietekme, pamatojoties uz programmas rādītājiem un mērķiem un sīku analīzi par to, cik lielā mērā programmu var uzskatīt par atbilstošu, efektīvu, lietderīgu, vai tā nodrošina

⁴⁴

2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu, OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp.

pieņemamam ES pievienoto vērtību un ir saskaņota ar citiem ES politikas virzieniem. Novērtējumos tiks iekļauta gūtā pieredze, lai apzinātu problēmas vai potenciālu turpmāk uzlabot darbības vai to rezultātus un lai palīdzētu maksimizēt to izmantošanu/ietekmi. Novērtējumu secinājumi kopā ar apsvērumiem tiks paziņoti Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, Reģionu komitejai un Eiropas Revīzijas palātai.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,**ar ko laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam izveido Digitālās Eiropas programmu**

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 172. pantu un 173. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu⁴⁵,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu⁴⁶,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Šajā regulā ir noteikts Digitālās Eiropas programmas finansējums laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam, un tas Eiropas Parlamentam un Padomei ikgadējās budžeta procedūras laikā ir galvenā atsaucē summa atbilstīgi [atsauce jāatjaunina atbilstoši jaunajam starpiestāžu nolīgumam: 17. punktam Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīgumā par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību⁴⁷].
- (2) Šai regulai piemēro Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/... [jaunā Finanšu regula] (turpmāk "Finanšu regula"). Tajā ir izklāstīti noteikumi par Savienības budžeta izpildi, tostarp noteikumi par dotācijām, godalgām, iepirkumu, netiešu izpildi, finansiālo palīdzību, finanšu instrumentiem un budžeta garantijām.
- (3) Saskaņā ar Finanšu regulu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013⁴⁸, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2988/95⁴⁹, Padomes Regulu (Euratom, EK) Nr. 2185/96⁵⁰ un Regulu (ES) 2017/1939⁵¹ Savienības finanšu intereses jāaizsargā, piemērojot samērīgus pasākumus, tostarp pārkāpumu un krāpšanas gadījumu novēršanu, konstatēšanu, labošanu un izmeklēšanu, zaudēto, kļūdaini izmaksāto vai nepareizi izmantoto līdzekļu atgūšanu un – vajadzības

⁴⁵ OV C [...], [...], [...]. lpp. [jāapstiprina]

⁴⁶ OV C [...], [...], [...]. lpp. [jāapstiprina]

⁴⁷ *Atsauce jāatjaunina:* OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp. *Nolīguma teksts pieejams:* http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.LVA&toc=OJ:C:2013:373:TOC.

⁴⁸ OV L 248, 18.9.2013., 1.–22. lpp. Regulas teksts pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0883&rid=1>.

⁴⁹ OV L 312, 23.12.1995., 1.–4. lpp. Regulas teksts pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995R2988&rid=1>.

⁵⁰ OV L 292, 15.11.1996., 2.–5. lpp. Regulas teksts pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/HTML/?uri=CELEX:31996R2185&rid=1>.

⁵¹ OV L 283, 31.10.2017., 1.–71. lpp. Regulas teksts pieejams: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1939&rid=1>.

gadījumā – administratīvus un finansiālus sodus. Konkrētāk, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 un Regulā (Euratom, EK) Nr. 2185/96 noteiktajiem noteikumiem un procedūrām Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) var veikt administratīvu izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, lai noteiktu, vai ir notikusi krāpšana, korupcija vai jebkāda cita nelikumīga darbība, kas ietekmē Savienības finanšu intereses. Saskaņā ar Regulu (ES) 2017/1939 Eiropas Prokuratūra (EPPO) var izmeklēt un ierosināt kriminālvajāšanu par krāpšanu un citiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas skar Savienības finanšu intereses, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1371⁵². Saskaņā ar Finanšu regulu jebkurai personai vai subjektam, kas saņem Savienības līdzekļus, pilnībā jāsadarbojas Savienības finanšu interešu aizsardzībā, jāpiešķir Komisijai, OLAF, EPPO un Eiropas Revīzijas palātai nepieciešamās tiesības un piekļuve un jānodrošina, ka līdzvērtīgas tiesības piešķir Savienības līdzekļu apgūšanā iesaistītās trešās personas.

- (4) Saskaņā ar *[atsauce atbilstīgi jāatjaunina saskaņā ar jauno lēmumu par aizjūras zemēm un teritorijām: Padomes Lēmuma .../ES⁵³ 88. pantu]* fiziskās personas un tiesību subjekti no aizjūras zemēm un teritorijām (AZT) ir tiesīgi saņemt finansējumu saskaņā ar programmas noteikumiem un mērķiem un iespējamajiem režīmiem, kas piemērojami dalībvalstī, ar kuru attiecīgā aizjūras zeme vai teritorija ir saistīta.
- (5) Saskaņā ar 22. un 23. punktu 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu⁵⁴ šo programmu ir nepieciešams izvērtēt, pamatojoties uz informāciju, kas savākta atbilstīgi īpašām uzraudzības prasībām, taču vienlaikus jāizvairās no pārmērīga regulējuma un administratīvā sloga, jo īpaši dalībvalstīm. Šajās prasības vajadzības gadījumā var iekļaut izmērāmus rādītājus, ko izmantot, izvērtējot programmas ietekmi uz vietas.
- (6) Tallinas digitālajā samitā⁵⁵, kas norisinājās 2017. gada septembrī, un Eiropadomes 2017. gada 19. oktobra secinājumos⁵⁶ tika norādīts, ka Eiropai ir jāinvestē savu tautsaimniecību digitalizācijā un prasmju deficīta novēršanā, lai uzturētu un uzlabotu Eiropas konkurētspēju, mūsu dzīves kvalitāti un sociālo struktūru. Eiropadome secināja, ka digitālā pārveide paver lielas inovācijas, izaugsmes un nodarbinātības iespējas, un tā sekmēs mūsu globālo konkurētspēju un uzlabos radošo un kultūras daudzveidību. Lai šīs iespējas varētu izmantot, ir kopīgi jārisina daži digitālās pārveides radīti problēmjautājumi un jāpārskata digitālās pārveides skartās rīcībpolitikas.
- (7) Eiropadome secināja, ka Savienībai būtu steidzami jāpievēršas jaunajām tendencēm: tas ietver tādus jautājumus kā mākslīgais intelekts un sadalītās virsgrāmatas tehnoloģijas (piem., blokķēdes), taču vienlaikus ir jānodrošina augsta līmeņa datu aizsardzība, digitālās tiesības un ētikas standarti. Eiropadome aicināja Komisiju līdz 2018. gada sākumam izstrādāt Eiropas pieeju mākslīgajam intelektam un nākt klajā ar pamatnosacījumu nostiprināšanas iniciatīvām, lai ES varētu apgūt jaunus tirgus ar

⁵² Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 5. jūlija Direktīva (ES) 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības (OV L 198, 28.7.2017., 29. lpp.).

⁵³ Padomes lēmums .../ES.

⁵⁴ 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu; OV L 123, 12.5.2016., 1.–14. lpp.

⁵⁵ <https://www.eu2017.ee/news/insights/conclusions-after-tallinn-digital-summit>.

⁵⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/21620/19-euco-final-conclusions-en.pdf>.

radikālām, riskos balstītām inovācijām un no jauna apliecināt, ka tās rūpniecība ir līderpozīcijās.

- (8) Komisijas paziņojumā “Jauna un moderna Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēma, kura efektīvi īsteno tās prioritātes pēc 2020. gada”⁵⁷ kā viens no nākamās finanšu shēmas iespējamiem elementiem ir minēta Eiropas digitālās pārveides programma, ar ko tiktu panākts “ievērojams progress virzībā uz gudru izaugsmi tādās jomās kā augstas kvalitātes datu infrastruktūra, savienojamība un kibernetika”. Tas palīdzētu nodrošināt Eiropas vadošo lomu attiecībā uz superdatu, nākamās paaudzes internetu, mākslīgo intelektu, robotiku un lielajiem datiem. Tas nostiprinātu Eiropas rūpniecības un uzņēmumu konkurētspēju digitālajā ekonomikā, un tam būtu ievērojama ietekme uz prasmju deficīta novēršanu Savienībā.
- (9) Paziņojumā “Ceļā uz vienotas datu telpas izveidi Eiropā”⁵⁸ ir apskatīti jaunie pasākumi, kurus ir svarīgi veikt, lai ES izveidotu vienotu datu telpu – vienotu digitālo telpu, kurai ir tāds mērķis, kas ļautu attīstīt jaunus datus balstītus produktus un pakalpojumus.
- (10) Programmas vispārīgais mērķis būtu atbalstīt rūpniecības digitālo pārveidi un veicināt inovācijas, pētniecības un tehnoloģiskās attīstības rīcībpolitiku rūpnieciskā potenciāla labāku izmantošanu, lai ieguvēji būtu uzņēmumi un iedzīvotāji visā Savienībā. Programma būtu jāstrukturē, par pamatu izmantojot piecus konkrētus mērķus, kas atspoguļo galvenās rīcībpolitikas jomas, proti: augstas veiktspējas datu, kibernetika, mākslīgais intelekts, padziļinātas digitālās prasmes un izvērsšana, digitālo spēju optimāla izmantošana un sadarbība. Tāpat visās šajās jomās ar programmu būtu jācenšas labāk saskaņot Savienības, dalībvalstu un reģionālās rīcībpolitikas un sakopot privātos un rūpniecības nozares resursus, lai vairotu investīcijas un radītu spēcīgākas sinerģijas.

Programmas īstenošanā centrāla loma būs digitālās inovācijas centriem, kuriem būtu jāsekmē progresīvu digitālo tehnoloģiju plaša ieviešana rūpniecībā, publiskā sektora organizācijās un akadēmiskajās iestādēs. Digitālās inovācijas centru tīklam būtu jānodrošina pēc iespējas plašāks Eiropas ģeogrāfiskais aptvērums⁵⁹. Pirmie digitālās inovācijas centri tiks atlasīti, pamatojoties uz dalībvalstu priekšlikumiem, un pēc tam tīklu paplašinās, izmantojot atklātu konkursa procedūru. Digitālās inovācijas centri būs piekļuves punkti jaunākajām digitālajām spējām, tai skaitā augstas veiktspējas datu, mākslīgajam intelektam, kibernetikai, kā arī citām esošām inovatīvām tehnoloģijām, piemēram, svarīgām pamattehnoloģijām, kas pieejamas arī ražojošās laboratorijās (*fablabs*) vai pilsētlaboratorijās (*citylabs*). Tie darbosies kā vienas pieturas aģentūra, kurā varēs piekļūt pārbaudītām un validētām tehnoloģijām, un tie sekmēs atvērtu inovāciju. Tie arī atbalstīs padziļinātas digitālās prasmes. Digitālās inovācijas centru tīklam būtu arī jāveicina tālāko reģionu dalība digitālajā vienotajā tirgū.

- (12) Programma būtu jāīsteno ar tādu projektu palīdzību, kuri nostiprina digitālās pamatspējas un to plašāku izmantojumu. Dalībvalstīm un vajadzības gadījumā arī privātajam sektoram šajos projektos būtu jāpiedalās ar līdzinvestīcijām. Tam būtu vajadzīgs sasniegt kritisko masu iepirkumos, lai iegūtu saimnieciski visizdevīgāko

⁵⁷ COM(2018) 98 final.

⁵⁸ COM(2018) 125 final.

⁵⁹ Kā norādīts paziņojumā par Eiropas rūpniecības digitalizāciju (COM(2016) 180 final).

pieāvājumu un nodrošinātu, ka piegādātāji Eiropā paliek tehnoloģisko sasniegumu priekšgalā.

- (13) Šīs programmas politikas mērķi tiks īstenoti arī ar finanšu instrumentiem un budžeta garantijām fonda *InvestEU* politikas sadaļās [...].
- (14) Programmas darbības būtu jāizmanto, lai samērīgā veidā novērstu tirgus nepilnības vai nepietiekamu investīciju problēmu, nedublējot vai neizstumjot privāto finansējumu, un tām ir jābūt skaidrai Eiropas pievienotajai vērtībai.
- (15) Lai panāktu maksimālu elastīgumu visā programmas dzīves ciklā un radītu sinerģijas starp tās komponentiem, katru konkrēto mērķi var īstenot ar jebkuru no Finanšu regulā paredzētajiem instrumentiem. Izmantojamie izpildes mehānismi ir tieša pārvaldība un netieša pārvaldība, ja Savienības finansējumu vajadzētu kombinēt ar citiem finansējuma avotiem vai ja izpildes vajadzībām ir vajadzīgs izveidot kopīgi pārvaldītas struktūras.
- (16) **Augstas veiktspējas datošanai** un saistītajām datu apstrādes jaudām Savienībā būtu jānodrošina plašāks augstas veiktspējas datošanas izmantojums rūpniecībā un vispārīgi sabiedrības interešu jomās, lai izmantotu unikālās iespējas, ko superdatošana paver sabiedrībai veselības, vides un drošības jomā, kā arī attiecībā uz rūpniecības, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, konkurētspēju.
- (17) Atbalstu Savienības intervencei šajā jomā ir pauduši Padome⁶⁰ un Eiropas Parlaments⁶¹. Turklāt 2017. gadā deviņas dalībvalstis parakstīja *EuroHPC* deklarāciju⁶², kas ir vairāku valdību vienošanās, ar kuru tās apņemas sadarboties ar Komisiju, lai Eiropā izveidotu un izvērstu modernas augstas veiktspējas datošanas un datu infrastruktūras, kuras būtu pieejamas zinātnieku aprindām un publiskajiem un privātajiem partneriem visā Savienībā.
- (18) Uzskata, ka vispiemērotākais konkrētā augstas veiktspējas datošanas mērķa īstenošanas mehānisms ir kopuzņēmums: tam būs jākoordinē valstu un Savienības stratēģijas un investīcijas augstas veiktspējas datošanas infrastruktūrā un pētniecībā un izstrādē, jāsakopo resursi no publiskajiem un privātajiem fondiem un jāaizsargā Savienības ekonomiskās un stratēģiskās intereses⁶³. Turklāt augstas veiktspējas datošanas kompetenču centri dalībvalstīs nodrošinās augstas veiktspējas datošanas pakalpojumus uzņēmumiem, akadēmiskajām iestādēm un publiskās pārvaldes iestādēm.
- (19) Ļoti svarīgs dzinējspēks, kas virza rūpniecības un arī publiskā sektora digitālo pārveidi, ir ar **mākslīgo intelektu** saistīto spēju pilnveidošana. Roboti kļūst arvien autonomāki, un tos izmanto rūpnīcās, dziļūdens izpētē, mājokļos, pilsētās un slimnīcās. Komerčiālas mākslīgā intelekta platformas no testēšanas ir pārgājušas uz reālu lietojumu vides un veselības jomā; visi lielie automobiļu ražotāji izstrādā pašbraucošus automobiļus, un visu galveno tīmekļa vietņu platformu un lielo datu lietojumprogrammu pamatā ir mašīnmācīšanās paņēmieni.

⁶⁰

⁶¹

⁶²

⁶³

Ietekmes novērtējums, kas pievienots dokumentam "Priekšlikums Padomes regulai par Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma izveidi" (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-council-regulation-establishing-eurohpc-joint-undertaking-impact-assessment>).

- (20) Mākslīgā intelekta attīstīšanai ir ļoti svarīgi, lai būtu pieejamas liela mēroga datu kopas un testēšanas un eksperimentālās iekārtas.
- (21) Savā 2017. gada 1. jūnija rezolūcijā par Eiropas rūpniecības digitalizāciju⁶⁴ Eiropas Parlaments uzsvēra, ka ir svarīgi izstrādāt kopīgu Eiropas **kiberdrošības** pieeju, atzīstot nepieciešamību vairot informētību, un puda uzskatu, ka ir kritiski svarīgi, lai atbildību par kiberneturību uzņemtos uzņēmumu vadītāji un valstu un Eiropas rūpnieciskās drošības politikas veidotāji.
- (22) Kiberdrošība ir problēma, kas jārisina visai Savienībai, un to nevar turpināt risināt ar sadrumstalotām valstu iniciatīvām. Būtu jānostiprina Eiropas kiberdrošības spēja, lai Eiropa iegūtu vajadzīgo spēju aizsargāt savus iedzīvotājus un uzņēmumus pret kiberdraudiem. Turklāt ir jāaizsargā patērētāji, kuri izmanto tīklā savienotus produktus, jo tos var uzlauzt un tas var apdraudēt viņu drošību. Tas būtu jāpanāk kopā ar dalībvalstīm un privāto sektoru, izstrādājot un koordinējot projektus, kas stiprina Eiropas kiberdrošības spējas un kas nodrošina jaunāko kiberdrošības risinājumu plašu izvēršanu visā ekonomikā, kā arī apkopojot kompetences šajā jomā, lai panāktu kritisko masu un izcilību.
- (23) Komisija 2017. gada septembrī nāca klajā ar vairākām iniciatīvām⁶⁵, ar kurām izklāstīja vispusīgu Savienības pieeju kiberdrošībai nolūkā nostiprināt Eiropas spējas tikt galā ar kiberuzbrukumiem un kiberdraudiem un stiprināt tehnoloģiskās un rūpnieciskās spējas šajā jomā.
- (24) Lai digitālais vienotais tirgus būtu darbotiespējīgs, ir vajadzīga uzticēšanās. Lai varētu garantēt drošību un panāktu, ka iedzīvotāji, publiskās pārvaldes iestādes un uzņēmumi uzticas tiešsaistes darbībām un darījumiem, ļoti svarīga loma ir tādām kiberdrošības tehnoloģijām kā digitālā identitāte, kriptogrāfija un neatļautas iekļūšanas konstatēšana, kā arī to izmantojumam tādās jomās kā finanses, 4.0 rūpniecība, enerģētika, transports, veselības aprūpe un e-pārvaldība.
- (25) Eiropadome savos 2017. gada 19. oktobra secinājumos uzsvēra – lai sekmīgi panāktu Eiropas digitalizāciju, Savienībai vajadzīgi digitalizācijas laikmetam pielāgoti darba tirgi un apmācības un izglītības sistēmas un ka ir jāinvestē **digitālajās prasmēs**, lai sniegtu iespējas visiem eiropiešiem.
- (26) Savos 2017. gada 14. decembra secinājumos Eiropadome aicināja dalībvalstis, Padomi un Komisiju īstenot 2017. gada novembra Ģēteborgas sociālā samita izglītības un apmācības programmu, ieskaitot Eiropas sociālo tiesību pīlāru, kā arī izglītību un apmācību, un jauno Eiropas prasmju programmu. Eiropadome arī aicināja Komisiju, Padomi un dalībvalstis izvērtēt pasākumus, ar ko varētu risināt ar digitalizāciju, kiberdrošību, medijpratību un mākslīgo intelektu saistītus prasmju problēmjautājumus un ar ko izglītībā un apmācībā varētu ieviest iekļaujošu, mūžizglītībā balstītu un uz inovāciju orientētu pieeju. Atbildot uz šo aicinājumu, Komisija 2018. gada 17. janvārī nāca klajā ar pirmo pasākumu paketi, kura pievēršas galvenajām kompetencēm, digitālajām prasmēm⁶⁶, kā arī kopīgajām vērtībām un iekļaujošai izglītībai. 2018. gada maijā tika publicēta otrā pasākumu pakete, kas palīdz sagatavoties Eiropas izglītības telpas izveidei 2025. gadā, un arī šajā paketē uzsvērtā digitālo prasmju centrālā loma.

64

Dokuments ar atsauces Nr. A8-0183/2017, pieejams:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=LV&reference=P8-TA-2017-0240>.

65

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/cybersecurity>.

66

Šajā paketē Digitālās izglītības rīcības plānā (COM(2018) 22 final) ir izklāstīti vairāki pasākumi, ar kuriem dalībvalstis atbalstīs digitālo prasmju un kompetenču pilnveidē formālajā izglītībā.

- (27) Savā 2017. gada 1. jūnija rezolūcijā par Eiropas rūpniecības digitalizāciju⁶⁷ Eiropas Parlaments norādīja, ka digitālajā sabiedrībā izglītība, apmācība un mūžizglītība ir sociālās kohēzijas pamats.
- (28) Šajā programmā atbalstītās progresīvās digitālās tehnoloģijas, piemēram, augstas veiktspējas datošana, kiberdrošība un mākslīgais intelekts, ir sasniegušas pietiekamu brieduma pakāpi, lai no pētniecības varētu pāriet uz izvēršanu, īstenošanu un mēroga paplašināšanu Savienības līmenī. Savienības līmeņa rīcība vajadzīga ne tikai minēto tehnoloģiju izvēršanai, bet arī prasmju jomā. Ir jāpaplašina, jāvairo un visā ES jādara pieejamas padziļinātu digitālo prasmju apguves iespējas. Ja tas netiks izdarīts, varētu aizkavēties progresīvu digitālo tehnoloģiju sekmīga izvēršana un tādējādi mazināsies Savienības ekonomikas vispārējā konkurētspēja. Šajā programmā atbalstītās darbības papildina ESF, ERAF un Apvārsnis Eiropa programmas.
- (29) Lai iedzīvotājiem un rūpniecībai samazinātu administratīvo slogu, paātrinot to saziņu ar publiskā sektora iestādēm un padarot to ērtāku un lētāku, un lai palielinātu iedzīvotājiem un uzņēmumiem sniegto pakalpojumu efektivitāti un kvalitāti, **ir ļoti svarīgi, ka publiskās pārvaldes iestādes un pakalpojumi tiktu modernizēti ar digitalizācijas palīdzību.** Tā kā vairākiem sabiedriskas nozīmes pakalpojumiem jau ir Savienības dimensija, ar atbalstu to īstenošanai un izvēršanai Savienības līmenī būtu jānodrošinās, ka iedzīvotāji un uzņēmumi visā Eiropā varēs piekļūt augstas kvalitātes digitālajiem pakalpojumiem.
- (30) Lai varētu īstenot digitālo pārveidi tādās sabiedrības interešu jomās kā veselības aprūpe⁶⁸, mobilitāte, tiesiskums, zemes novērošana, vides monitorings, kultūra un izglītība, ir jāturpina izstrādāt un jāpaplašina digitālo pakalpojumu infrastruktūras, kas ļauj pāri robežām droši apmainīties ar datiem un sekmē valstu attīstību. Šādu infrastruktūru koordinācija ar šīs regulas palīdzību sniedz vislabākās iespējas izmantot sinerģiju potenciālu.
- (31) ES Padome savā Tallinas 2017. gada 6. oktobra deklarācijā secināja, ka digitālais progress nozīmē mūsu sabiedrības un ekonomikas fundamentālu pārveidi, un tas liek apšaubīt senāk izstrādāto rīcībpolitiku lietderīgumu daudzās jomās, kā arī publiskās pārvaldes iestāžu lomu un funkcijas kopumā. Mūsu pienākums ir šīs grūtības paredzēt un tikt ar tām galā, lai apmierinātu iedzīvotāju un uzņēmumu vajadzības un gaidas.
- (32) Eiropas publiskās pārvaldes iestāžu modernizācija ir viena no galvenajām prioritātēm, lai varētu sekmīgi īstenot digitālā vienotā tirgus stratēģiju. Stratēģijas vidusposma izvērtējumā tika uzsvērtā nepieciešamība stiprināt publiskās pārvaldes iestāžu pārveidi un nodrošināt, ka iedzīvotājiem ir viegla, uzticama un ērta piekļuve sabiedriskajiem pakalpojumiem.
- (33) Komisijas 2017. gadā publicētais gada izaugsmes pētījums⁶⁹ rāda, ka Eiropas publiskās pārvaldes iestāžu kvalitāte tiešā mērā ietekmē ekonomikas vidi, tāpēc tai ir izšķiroša nozīme produktivitātes, konkurētspējas, ekonomiskās sadarbības, izaugsmes un nodarbinātības veicināšanā. Tas nozīmē, ka ir vajadzīgas efektīvas un pārredzamas publiskās pārvaldes iestādes un iedarbīga tiesu sistēma, lai tiktu atbalstīta ekonomikas izaugsme un uzņēmumi un iedzīvotāji saņemtu augstas kvalitātes pakalpojumus.

⁶⁷ Dokuments ar atsauces Nr. A8-0183/2017, pieejams:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=LV&reference=P8-TA-2017-0240>.

⁶⁸ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=51628.

⁶⁹ COM(2016) 725 final.

(34) Eiropas sabiedrisko pakalpojumu **sadarbspēja** ir aktuāls jautājums visos pārvaldes līmeņos: Savienības, valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Sadarbspēja ne tikai likvidē šķēršļus vienotā tirgus darbībai, bet arī sekmē rīcībpolitiku veiksmīgu īstenošanu un sniedz lielisku iespēju novērst pārrobežu elektroniskos šķēršļus, vēl vairāk sekmējot pilnīgi jaunu kopīgu sabiedrisko pakalpojumu rašanos vai izstrādes stadijā esošo pakalpojumu konsolidāciju Savienības līmenī. Lai novērstu Eiropas pakalpojumu sadrumstalotību, lai atbalstītu pamatbrīvības un funkcionējošu savstarpējo atzīšanu ES, būtu jāveicina holistiska starpnozarju un pārrobežu pieeja sadarbspējai veidā, kas galalietotājiem sniegtu vislabākos rezultātus un būtu visatbilstošākais. Tas nozīmē, ka sadarbspēja ir jāsaprot plašā nozīmē, kas ietver tehniskos un juridiskos aspektus un rīcībpolitiskos elementus šajā jomā. Tādējādi darbību tvērums pārsniegs risinājumu ierasto dzīves ciklu, jo tikai tā varēs aptvert visus intervences elementus, kas palīdzētu veicināt nepieciešamos pamatnosacījumus ilgtspējīgai sadarbspējai plašā mērogā.

(35) Budžets, kas iedalīts konkrētām darbībām, kuras paredzētas sadarbspējas satvara ieviešanai un izstrādāto risinājumu sadarbspējas nodrošināšanai, ir 194 miljoni EUR.

Eiropas Parlamenta 2017. gada 1. jūnija rezolūcijā **par Eiropas rūpniecības digitalizāciju**⁷⁰ ir uzsvērts, ka ir svarīgi rast pietiekamu publisko un privāto finansējumu Eiropas rūpniecības digitalizācijai.

(37) Komisija 2016. gada aprīlī pieņēma Eiropas rūpniecības digitalizācijas iniciatīvu, lai nodrošinātu, ka “visa Eiropas rūpniecība neatkarīgi no nozares, atrašanās vietas un lieluma var pilnībā gūt labumu no digitālās inovācijas”⁷¹.

(38) Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja paziņojumu “Eiropas rūpniecības digitalizācija” vērtēja atzinīgi un pauda, ka kopā ar pavaddokumenti tas “ir pirmais pasākums plašā Eiropas darba programmā, kas īstenojama ciešā sadarbībā ar visiem ieinteresētajiem publiskā un privātā sektora dalībniekiem”⁷².

Izvirzīto mērķu sasniegšanai var būt nepieciešama papildinošu tehnoloģiju potenciāla veicināšana tīklošanas un datošanas jomās, kā norādīts paziņojumā “Eiropas rūpniecības digitalizācija”⁷³, kur atzīts, ka “augstākā līmeņa tīklošanai un mākoņa infrastruktūrai” ir būtiska nozīme rūpniecības digitalizācijā.

(40) Vispārīgā datu aizsardzības regula (VDAR), kas piemērojama no 2018. gada maija, nodrošina vienotu noteikumu kopumu, kas ir tieši piemērojams dalībvalstu tiesību sistēmās, un tā garantē personas datu brīvu plūsmu starp ES dalībvalstīm un nostiprina personu uzticību un drošību, kas ir divi neaizstājami patiesa digitālā vienotā tirgus elementi. Tāpēc, ja darbības, ko veic saskaņā ar šo programmu, ietver personas datu apstrādi, tām būtu jāatbalsta VDAR piemērošana, piemēram, mākslīgā intelekta un blokķēdes tehnoloģijas jomā.

(41) Programma būtu jāīsteno, pilnībā ievērojot starptautisko un ES regulējumu intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības un izpildes jomā. Intelektuālā īpašuma sekmīgai aizsardzībai ir būtiska loma inovācijā, un tā ir vajadzīga, lai šo programmu varētu sekmīgi īstenot.

⁷⁰

⁷¹

⁷²

⁷³

Paziņojums “Eiropas rūpniecības digitalizācija. Digitālā vienotā tirgus priekšrocību izmantošana pilnā apmērā”, COM (2016) 180 final.

- (42) Struktūrām, kuras īsteno šo programmu, būtu jāievēro Savienības iestādēm piemērojamie noteikumi un valstu tiesību akti, kas attiecas uz rīkošanos ar datiem, jo īpaši sensitīvu, bet neklasificētu informāciju un ES klasificētu informāciju.
- (43) Ņemot vērā to, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām atbilstīgi Savienības saistībām īstenot Parīzes nolīgumu un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus, šī programma palīdzēs integrēt klimata darbības un sasniegt vispārējo mērķi, proti, 25 % no ES budžeta izdevumiem novirzīt klimata mērķu veicināšanai⁷⁴. Attiecīgās darbības tiks apzinātas programmu sagatavošanā un īstenošanā un tiks atkārtoti novērtētas attiecīgajos izvērtēšanas un pārskatīšanas procesos.
- (44) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu Komisijai jādeleģē īstenošanas pilnvaras darba programmu pieņemšanai, lai programmas mērķi tiktu sasniegti saskaņā ar Savienības un dalībvalstu prioritātēm, vienlaikus nodrošinot Savienības un dalībvalstu kopīgās rīcības konsekveni, pārredzamību un nepārtrauktību. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kura minēta 4. pantā Regulā (ES) Nr. 182/2011⁷⁵, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu.
- (45) Darba programmas principā būtu jāpieņem kā daudzgadu darba programmas (parasti ik pēc diviem gadiem) vai, ja to prasa ar programmas īstenošanu saistītas vajadzības, — kā gada darba programmas. Finansēšanas veidi un īstenošanas metodes regulā būtu jāizvēlas, pamatojoties uz to spēju sasniegt konkrētos darbību mērķus un dot rezultātus, jo īpaši ņemot vērā kontroles izmaksas, administratīvo slogu un sagaidāmo neatbilstības risku. Būtu arī jāapsver vienreizēju maksājumu, vienotas likmes un vienības izmaksu izmantošana, kā arī finansējums, kas nav saistīts ar izmaksām, kā minēts Finanšu regulas 125. panta 1. punktā.
- (46) Lai pārskatītu un/vai papildinātu rādītājus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz grozījumu izdarīšanu II pielikumā. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (47) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā un jo īpaši tās [8.], [11.], [16.], [21.], [35.], [38.] un [47.] pantā un kas attiecas uz personas datu aizsardzību, vārda un informācijas brīvību, darījumdarbības brīvību, diskriminācijas aizliegumu, veselības aprūpi, patērētāju tiesību aizsardzību un tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu. Dalībvalstīm šī regula jāpiemēro, ievērojot minētās tiesības un principus.

⁷⁴ COM(2018) 321 final, 1. lpp.

⁷⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regula (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

- (48) Trešās valstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) dalībvalstis, Savienības programmās var piedalīties tādas sadarbības ietvaros, kura izveidota saskaņā ar EEZ līgumu, kas paredz programmu īstenošanu, pieņemot lēmumu saskaņā ar minēto līgumu. Šajā regulā būtu jāievieš īpašs noteikums, lai atbildīgajam kredītrīkotājam, Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), Eiropas Revīzijas palātai piešķirtu vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai tie varētu pilnīgi īstenot savu attiecīgo kompetenci.
- (49) Uz šo regulu attiecas horizontālie finanšu noteikumi, kurus pieņēmis Eiropas Parlaments un Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 322. pantu. Šie noteikumi ir noteikti Finanšu regulā, un tie nosaka procedūru budžeta izveidei un izpildei, izmantojot dotācijas, iepirkumu, godalgas, netiešu izpildi, un paredz finanšu jomas subjektu atbildības kontroli. Noteikumi, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD 322. pantu, attiecas arī uz Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs, jo tiesiskuma ievērošana ir būtisks priekšnoteikums pareizai finanšu pārvaldībai un lietderīgam ES finansējumam,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Ar šo regulu izveido Digitālās Eiropas programmu ("programma").

Regulā ir izklāstīti programmas mērķi, budžets laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam, Eiropas Savienības finansējuma formas un šāda finansējuma sniegšanas noteikumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā izmanto šādas definīcijas:

- (a) "finansējuma apvienošanas darbība" ir ES budžeta atbalstītas darbības, tostarp Finanšu regulas 2. panta 6. punktā minētā finansējuma apvienošanas mehānisma ietvaros, kuras apvieno no ES budžeta finansēta neatmaksājamā atbalsta formas un/vai finanšu instrumentus ar atmaksājama atbalsta formām no attīstības vai citām publisko finanšu iestādēm, kā arī komerciālām finanšu iestādēm un investoriem;
- (b) "tiesību subjekts" ir jebkura fiziska persona vai juridiska persona, kas izveidota saskaņā ar valsts, Savienības vai starptautiskajiem tiesību aktiem un kas minētajos aktos par tādu ir atzīta, un kam ir juridiskās personas statuss, un kas, rīkodamās savā vārdā, var īstenot tiesības, un kam var būt saistoši pienākumi, vai jebkurš subjekts bez juridiskas personas statusa saskaņā ar Finanšu regulas 197. panta 2. punkta c) apakšpunktu;
- (c) "trešā valsts" ir valsts, kas nav Savienības locekle;
- (d) "asociētā valsts" ir trešā valsts, kas ir puse ar Savienību noslēgtā nolīgumā, kurš tai ļauj piedalīties programmā saskaņā ar [10]. pantu; "Eiropas nozīmes starptautiska organizācija" ir starptautiska organizācija, kuras locekļu vairākums ir dalībvalstis vai kuras galvenā mītne atrodas dalībvalstī;
- (e) "digitālās inovācijas centrs" ir tiesību subjekts, kas izraudzīts vai atlasīts atklātā konkursa procedūrā, lai izpildītu programmā paredzētus uzdevumus, proti, nodrošināt piekļuvi speciālām tehnoloģiskajām zināšanām un eksperimentālām iekārtām, piemēram, aprīkojumam un programmatūras rīkiem, kas ļautu īstenot rūpniecības digitālo pārveidi;
- (f) "padziļinātas digitālās prasmes" ir tās prasmes un kompetences, kas vajadzīgas, lai plānotu, izstrādātu, pārvaldītu, izvērstu un uzturētu ar šo regulu atbalstītās tehnoloģijas.

3. pants

Programmas mērķi

1. Programmas vispārīgie mērķi ir šādi: atbalstīt Eiropas ekonomikas un sabiedrības digitālo pārveidi un nodrošināt, ka no digitālās pārveides iegūst Eiropas iedzīvotāji un uzņēmumi. Programma:
 - (a) stiprinās Eiropas spējas svarīgās digitālo tehnoloģiju jomās un izvērsīs tās plašā mērogā,
 - (b) paplašinās šādu tehnoloģiju izplatīšanu un apguvi sabiedrības interešu jomās un privātajā sektorā.
2. Programmai ir pieci konkrēti mērķi:
 - (a) konkrētais mērķis Nr. 1 “Augstas veikspējas datošana”,
 - (b) konkrētais mērķis Nr. 2 “Mākslīgais intelekts”,
 - (c) konkrētais mērķis Nr. 3 “Kiberdrošība un uzticēšanās”,
 - (d) konkrētais mērķis Nr. 4 “Padziļinātas digitālās prasmes”,
 - (e) konkrētais mērķis Nr. 5 “Izvēršana, digitālo spēju optimāla izmantošana un sadarbība”.

4. pants

Augstas veikspējas datošana

Savienības finansiālajai intervencei saskaņā ar konkrēto mērķi Nr. 1 “Augstas veikspējas datošana” ir šādi darbības mērķi:

- (a) Savienībā izvērst un ekspluatēt, kā arī Savienības līmenī koordinēt tādu integrētu pasaules klases eksalīmeņa⁷⁶ superdatošanas un datu infrastruktūru, kura ir nekomerciāli pieejama publiskā un privātā sektora lietotājiem un publiskā sektora finansētas pētniecības vajadzībām;
- (b) izvērst izmantošanai gatavas/strādājošas tehnoloģijas, kuras iegūtas pētījumu un inovāciju rezultātā, lai izveidotu integrētu Savienības augstas veikspējas datošanas ekosistēmu, kas aptvertu visus zinātniskās un rūpnieciskās vērtību ķēdes segmentus, ietverot aparatūru, programmatūru, lietotnes, pakalpojumus, starpsavienojumus un digitālās prasmes;
- (c) izvērst un ekspluatēt pēceksalīmeņa⁷⁷ infrastruktūru, tai skaitā integrēt kvantu datošanas tehnoloģijas un attīstīt jaunas pētniecības infrastruktūras informātikas zinātnei.

⁷⁶ Kvintiljons peldošā komata darbību sekundē.

⁷⁷ Tūkstoš reižu ātrāks nekā eksalīmenis.

5. pants

Mākslīgais intelekts

Savienības finansiālajai intervencei saskaņā ar konkrēto mērķi Nr. 2 “Mākslīgais intelekts” ir šādi darbības mērķi:

- (a) ievērojot datu aizsardzības tiesību aktus, Savienībā veidot un stiprināt mākslīgā intelekta pamatspējas, tai skaitā datu resursus un algoritmu krātuves;
- (b) darīt šīs spējas pieejamas visiem uzņēmumiem un publiskās pārvaldes iestādēm;
- (c) nostiprināt un savienot tīklā esošās mākslīgā intelekta testēšanas un eksperimentālās iekārtas dalībvalstīs.

6. pants

Kiberdrošība un uzticēšanās

Savienības finansiālajai intervencei saskaņā ar konkrēto mērķi Nr. 3 “Kiberdrošība un uzticēšanās” ir šādi darbības mērķi:

- (a) pilnībā ievērojot datu aizsardzības tiesības aktus, kopā ar dalībvalstīm atbalstīt progresīva kiberdrošības aprīkojuma, rīku un datu infrastruktūru iepirkšanu;
- (b) atbalstīt ar kiberdrošību saistīto Eiropas zināšanu, spēju un prasmju optimālu izmantojumu;
- (c) nodrošināt jaunāko kiberdrošības risinājumu plašu izvēršanu visā ekonomikā;
- (d) nostiprināt spējas dalībvalstīs un privātajā sektorā, lai tiem palīdzētu izpildīt Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 6. jūlija Direktīvu (ES) 2016/1148 par pasākumiem nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa tīklu un informācijas sistēmu drošību visā Savienībā⁷⁸.

7. pants

Padziļinātas digitālās prasmes

Savienības finansiālā intervence saskaņā ar konkrēto mērķi Nr. 4 “Padziļinātas digitālās prasmes” atbalsta padziļinātu digitālo prasmju pilnveidi šīs programmas atbalstītajās jomās, tādējādi palīdzot palielināt Eiropas talantu kopumu un sekmējot augstāku profesionalitāti, it sevišķi saistībā ar augstas veikspējas datošanu, lielo datu analītiku, kiberdrošību, sadalītās virsrāmātas tehnoloģijām, robotiku un mākslīgo intelektu. Finansiālajai intervencei ir šādi darbības mērķi:

- (a) atbalstīt ilgtermiņa apmācību un kursu izstrādi un pasniegšanu studentiem, IT profesionāļiem un darbspēkam;
- (b) atbalstīt īstermiņa apmācību un kursu izstrādi un pasniegšanu uzņēmējiem, mazo uzņēmumu vadītājiem un darbspēkam;
- (c) atbalstīt apmācības darbavietā un stažēšanos studentiem, jaunajiem uzņēmējiem un absolventiem.

⁷⁸

OV L 194, 19.7.2016., 1.–30. lpp.

8. pants

Izvēršana, digitālo spēju optimāla izmantošana un sadarbība

Savienības finansiālajai intervencei saskaņā ar konkrēto mērķi Nr. 5 “Izvēršana, digitālo spēju optimāla izmantošana un sadarbība” ir šādi darbības mērķi:

- (a) nodrošināt, ka publiskais sektors un tādas sabiedrības interešu jomas kā veselība un aprūpe, izglītība, tiesu sistēma, transports, enerģētika, vide un kultūras un radošās nozares var izvērst modernas digitālās tehnoloģijas, it sevišķi augstas veiktspējas datu, mākslīgo intelektu un kibernetiku, un piekļūt tām;
- (b) izvērst, ekspluatēt un uzturēt Eiropas mēroga sadarbīgās digitālo pakalpojumu infrastruktūras (ietverot saistītos pakalpojumus), papildinot valstu un reģionu darbības;
- (c) sekmēt, ka Eiropas publiskās pārvaldes iestādes, uzņēmumi un iedzīvotāji izstrādā, atjaunina un izmanto risinājumus un satvarus, ietverot sadarbības risinājumu un satvaru atkārtotu izmantošanu;
- (d) piedāvāt publiskās pārvaldes iestādēm piekļuvi digitālo tehnoloģiju testēšanai un pilotēšanai, ietverot to pārrobežu izmantošanu;
- (e) atbalstīt progresīvu digitālo un saistīto tehnoloģiju — it sevišķi augstas veiktspējas datu, mākslīgā intelekta, kibernetikas un nākotnes jauno tehnoloģiju — apguvi Savienības rūpniecības uzņēmumos, it sevišķi MVU;
- (f) atbalstīt sadarbīgā digitālo risinājumu izstrādi, testēšanu, ieviešanu un izvēršanu ES līmenī sniegtiem sabiedriskiem pakalpojumiem, kurus realizē ar datus balstītu atkārtoti izmantojamu risinājumu platformas palīdzību, veicinot inovāciju un izveidojot kopīgus satvarus, lai pilnībā atraisītu Eiropas iedzīvotājiem un uzņēmumiem sniegto publiskās pārvaldes iestāžu pakalpojumu potenciālu;
- (g) Savienības līmenī nodrošināt nepārtrauktu spēju novērot un analizēt strauji mainīgās digitālās tendences, un pielāgoties tām, kā arī paraugprakses kopīgošanu un integrēšanu;
- (h) atbalstīt sadarbību nolūkā ar sadalītās virsrāmātas pakalpojumiem un lietotnēm izveidot Eiropas ekosistēmu uzticamām infrastruktūrām, ietverot atbalstu sadarbībai un standartizācijai un ES pārrobežu lietotņu izvēršanas veicināšanu;
- (i) izveidot un nostiprināt digitālās inovācijas centru tīklu.

9. pants

Budžets

1. Finansējums programmas īstenošanai laikposmā no 2021. gada līdz 2027. gadam ir 9 194 000 000 EUR pašreizējās cenās.
2. Minētās summas orientējošais sadalījums ir šāds:
 - (a) līdz 2 698 240 000 EUR konkrētajam mērķim Nr. 1 “Augstas veiktspējas datu”,
 - (b) līdz 2 498 369 000 EUR konkrētajam mērķim Nr. 2 “Mākslīgais intelekts”,

- (c) līdz 1 998 696 000 EUR konkrētajam mērķim Nr. 3 “Kiberdrošība un uzticēšanās”,
- (d) līdz 699 543 000 EUR konkrētajam mērķim Nr. 4 “Padziļinātas digitālās prasmes”,
- (e) līdz 1 299 152 000 EUR konkrētajam mērķim Nr. 5 “Izvēršana, digitālo spēju optimāla izmantošana un sadarbība”.
3. Šā panta 1. punktā minēto summu var izmantot tehniskajai un administratīvajai palīdzībai, kas vajadzīga programmas īstenošanai, piemēram, sagatavošanas, uzraudzības, kontroles, revīzijas un izvērtēšanas darbībām, tostarp korporatīvajām informācijas tehnoloģiju sistēmām.
 4. Budžeta saistības darbībām, kas ilgst ilgāk par vienu finanšu gadu, var sadalīt gada maksājumos pa vairākiem gadiem.
 5. Pēc dalībvalstu pieprasījuma resursus, kas tām ir piešķirti dalītas pārvaldības ietvaros, var pārvietot uz programmu. Komisija apgūst minētos resursus tieši, saskaņā ar Finanšu regulas 62. panta 1. punkta a) apakšpunktu, vai netieši, saskaņā ar minēta punkta c) apakšpunktu. Ja iespējams, minētos resursus izmanto attiecīgās dalībvalsts labā.
 6. Neskarot Finanšu regulu, izdevumi par darbībām, kas saistītas ar pirmajā darba programmā iekļautajiem projektiem, var būt attiecināmie izdevumi no 2021. gada 1. janvāra.

10. pants

Ar programmu asociētās trešās valstis

Programmā var piedalīties:

1. Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas dalībvalstis, kas ir Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti Eiropas Ekonomikas zonas līgumā;
2. valstis, kas pievienojas, kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis – saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu līdzdalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;
3. valstis, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību politika, – saskaņā ar attiecīgajos pamatnolīgumos un Asociācijas padomes lēmumos vai līdzīgos nolīgumos noteiktajiem vispārējiem principiem un vispārīgajiem noteikumiem un nosacījumiem, kas reglamentē šo valstu līdzdalību Savienības programmās, un saskaņā ar īpašajiem noteikumiem, kas ietverti nolīgumos starp Savienību un šīm valstīm;
4. trešās valstis, – saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti īpašā nolīgumā, kas attiecas uz trešās valsts dalību jebkurā Savienības programmā, ja vien šis nolīgums:
 - nodrošina taisnīgu līdzsvaru attiecībā uz tādas trešās valsts iemaksām un ieguvumiem, kas piedalās Savienības programmās;

- nosaka nosacījumus par dalību programmās, arī par to, kā aprēķina finansiālās iemaksas dažādajās programmās un programmu administratīvās izmaksas. Šīs iemaksas veido piešķirtos ieņēmumus saskaņā ar [jaunās Finanšu regulas] [21. panta 5. punktu];
- trešai valstij nepiešķir pilnvaras pieņemt lēmumus par šo programmu;
- garantē Savienības tiesības nodrošināt pareizu finanšu pārvaldību un aizsargāt savas finanšu intereses.

11. pants

Starptautiskā sadarbība

1. Savienība drīkst sadarboties ar 10. pantā minētajām trešām valstīm, citām trešām valstīm un starptautiskām organizācijām vai struktūrām, kas izveidotas šajās valstīs, it sevišķi Eiropas un Vidusjūras reģiona partnerības un Austrumu partnerības ietvaros, un ar kaimiņvalstīm, it sevišķi ar Rietumbalkānu un Melnās jūras reģiona valstīm. Neskarot [19. pantu], programma nesedz saistītās izmaksas.
2. Uz 1. punktā minēto sadarbību ar trešām valstīm un organizācijām, ko īsteno saskaņā ar konkrēto mērķi Nr. 3 “Kiberdrošība un uzticēšanās”, attiecas [12.] pants.

12. pants

Drošība

3. Programmā īstenotajās darbībās nodrošina atbilstību piemērojamajiem drošības noteikumiem, tostarp attiecīgajiem valstu un Savienības tiesību aktiem, un tas it sevišķi attiecas uz klasificētas informācijas aizsardzību pret neatļautu izpaušanu. Darbībās, ko īsteno ārpus Savienības, papildus iepriekš minēto prasību ievērošanai starp Savienību un trešo valsti, kurā veic darbību, ir jābūt noslēgtam drošības nolīgumam.
4. Attiecīgā gadījumā priekšlikumos un piedāvājumos iekļauj drošības pašnovērtējumu, kurā norāda drošības problēmas un sīki izklāsta, kā šīs problēmas tiks risinātas, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem valstu un Savienības tiesību aktiem.
5. Attiecīgā gadījumā Komisija vai finansēšanas struktūra veic drošības pārbaudi priekšlikumiem, kas rada bažas par drošības problēmām.
6. Attiecīgā gadījumā darbībās nodrošina atbilstību Komisijas Lēmumam (ES, Euratom) 2015/444⁷⁹ un tā īstenošanas noteikumiem.
7. Darba programmā var arī paredzēt, ka tiesību subjektiem, kas veic uzņēmējdarbību asociētajās valstīs, un tiesību subjektiem, kas veic uzņēmējdarbību ES, bet ko kontrolē no trešām valstīm, nav tiesību piedalīties nevienā vai dažās no konkrētā mērķa Nr. 3 darbībām drošības apsvērumu dēļ. Šādos gadījumos uzaicinājumi iesniegt priekšlikumus un uzaicinājumi iesniegt piedāvājumus ir atvērti tikai tiem subjektiem, kas veic uzņēmējdarbību dalībvalstīs vai par ko uzskata, ka tie veic

⁷⁹

Komisijas 2015. gada 13. marta Lēmums (ES, Euratom) 2015/444 par drošības noteikumiem ES klasificētas informācijas aizsardzībai (OV L 72, 17.3.2015., 53. lpp.).

uzņēmējdarbību dalībvalstīs, un ko kontrolē dalībvalstis un/vai dalībvalstu valstspiederīgie.

13. pants

Sinergijas ar citām Savienības programmām

1. Programma ir izstrādāta tā, lai to varētu īstenot, veidojot sinerģijas, kas sīkāk aprakstītas III pielikumā, ar citām Savienības finansējuma programmām, jo īpaši ar pasākumiem, kas nodrošina komplementāru finansējumu no ES programmām, ja to atļauj pārvaldības kārtība; šādos pasākumos finansējums var būt secīgs, pēc kārtas mainīties vai to var kombinēt, tostarp darbību kopīgai finansēšanai.
2. Lai sistemātiski nodrošinātu sinerģijas starp programmu un attiecīgajiem ES finansējuma instrumentiem, izveido atbilstošus mehānismus koordinācijai starp attiecīgajām iestādēm un atbilstošus uzraudzības rīkus. Šie pasākumi palīdz izvairīties no dublēšanās, un ar tiem maksimizē izdevumu ietekmi.

14. pants

Finansējuma apgūšana un forma

1. Programmu īsteno atbilstoši tiešas pārvaldības principam saskaņā ar Finanšu regulu vai atbilstoši netiešas pārvaldības principam kopā ar struktūrām, kas minētas Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunktā un 58. panta 1. punkta c) apakšpunktā, un tas jo īpaši attiecas uz konkrēto mērķi Nr. 1 un Nr. 3. Finansēšanas struktūras var atkāpties no šajā regulā noteiktajiem dalības un izplatīšanas noteikumiem tikai tad, ja tas paredzēts pamataktā, ar ko izveido finansēšanas struktūru un/vai uztic tai budžeta izpildes uzdevumus, vai – attiecībā uz Finanšu regulas 62. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii), iii) vai v) punktā minētajām finansēšanas struktūrām – ja tas ir paredzēts iemaksu nolīgumā un to prasa specifiskas struktūras darbības vajadzības vai darbību veids.
2. Programma var sniegt finansējumu jebkurā no Finanšu regulā noteiktajām formām, tostarp kā galveno formu izmantojot iepirkumu, taču var izmantot arī dotācijas un godalgas. Tajā var būt paredzēts arī finansējums finanšu instrumentu formā finansējuma apvienošanas darbību ietvaros.
3. Risku, kas saistīts ar līdzekļu atgūšanu no saņēmējiem, var segt ar iemaksām savstarpējās apdrošināšanas mehānismā, un tās tiek uzskatītas par pietiekamu garantiju saskaņā ar Finanšu regulu. Piemēro Regulas XXX [*kas nomaina Regulu par garantiju fondu*] [X. pantā] noteiktos noteikumus.

15. pants

Eiropas partnerības

Programmu var īstenot ar Eiropas partnerībām. Proti, tas var ietvert iemaksas esošās vai jaunās publiskā un privātā sektora partnerībās, kuru forma ir saskaņā ar LESD 187. pantu izveidots kopuzņēmums. Šādām iemaksām piemēro noteikumus par Eiropas partnerībām, kas noteikti [Apvārsnis Eiropa regulā, jāpievieno atsauce].

Digitālās inovācijas centri

1. Programmas pirmajā īstenošanas gadā izveido sākotnēju digitālās inovācijas centru tīklu.
2. Lai izveidotu 1. punktā minēto tīklu, katra dalībvalsts atklātā konkursa procedūrā izraugās kandidātsubjektus, pamatojoties uz šādiem kritērijiem:
 - (a) digitālās inovācijas centru funkcijām atbilstošas kompetences;
 - (b) atbilstoša pārvaldības spēja, darbinieki un infrastruktūra;
 - (c) operacionālie un juridiskie līdzekļi piemērot Savienības līmenī noteiktos administratīvos, līgumiskos un finanšu pārvaldības noteikumus;
 - (d) atbilstošas finansiālās garantijas, ko, vēlams, izsniegusi publiska iestāde un kas atbilst Savienības finansējuma apmēram, kuru tam uzticēs pārvaldīt.
3. Komisija pieņem lēmumu par atlasītajiem subjektiem, kas veidos sākotnējo tīklu. Minētos subjektus Komisija atlasa no dalībvalstu izraudzītajiem kandidātsubjektiem, pamatojoties uz 2. punktā minētajiem kritērijiem un šādiem papildu kritērijiem:
 - (a) sākotnējā tīkla finansēšanai pieejamais budžets;
 - (b) vajadzība nodrošināt, ka sākotnējais tīkls aptver vajadzības rūpniecības nozarēs un sabiedrības interešu jomās un nodrošina visaptverošu un līdzsvarotu ģeogrāfisko aptvērumu.
4. Papildu digitālās inovācijas centrus atlasa atklātā konkursa procedūrā, raugoties, lai tīktu nodrošināts pēc iespējas plašāks Eiropas ģeogrāfiskais aptvērums. Vienību skaits tīklā ir proporcionāls konkrēto dalībvalstu iedzīvotāju skaitam, un katrā dalībvalstī ir vismaz viens digitālās inovācijas centrs. Lai ņemtu vērā specifiskos ierobežojumus, ar ko saskaras ES tālākie reģioni, to vajadzībām var izraudzīties īpašus subjektus.
5. Digitālās inovācijas centri var saņemt finansējumu dotāciju formā.
6. Digitālās inovācijas centri, kuri saņem finansējumu, iesaistās programmas īstenošanā, proti:
 - (a) sniedz digitālās pārveides pakalpojumus (tai skaitā nodrošina testēšanas un eksperimentālās iekārtas), kuri orientēti uz MVU un vidējas kapitalizācijas uzņēmumiem, arī nozarēs, kurās ir lēna digitālo un saistīto tehnoloģiju apguve;
 - (b) nodod speciālās zināšanas un zinātību starp reģioniem, it sevišķi savienojot tīklā MVU un vidējas kapitalizācijas uzņēmumus, kas veic uzņēmējdarbību kādā reģionā, ar tādiem citos reģionos izveidotiem digitālās inovācijas centriem, kuri ir vispiemērotākie attiecīgo pakalpojumu sniegšanai;
 - (c) sniedz tematiskus pakalpojumus (tai skaitā ar mākslīgo intelektu, augstas veiktspējas datu apstrādi un kibernetiku un uzticēšanos saistītus pakalpojumus) pārvaldes iestādēm, publiskā sektora organizācijām, MVU un vidēji liela kapitāla uzņēmumiem. Atsevišķi digitālās inovācijas centri var specializēties specifisku tematisko pakalpojumu sniegšanā un nesniegt visus šajā punktā minētos tematiskos pakalpojumus;

- (d) sniedz finansiālu atbalstu trešām personām saskaņā ar konkrēto mērķi Nr. 4 “Padziļinātas digitālās prasmes”.

II NODAĻA

ATTIECINĀMĪBA

17. pants

Attiecināmās darbības

1. Uz finansējumu var pretendēt vienīgi darbības, kuras palīdz sasniegt 3. pantā un 4. līdz 8. pantā minētos mērķus.
2. Darbībām piemērojamos attiecināmības kritērijus nosaka darba programmās.

18. pants

Subjekti, kas tiesīgi piedalīties

1. Papildus Finanšu regulas 197. pantā izklāstītajiem kritērijiem piemēro 2.–4. punktā noteiktos attiecināmības kritērijus.
2. Tiesīgi piedalīties ir šādi subjekti:
 - (a) tiesību subjekti, kuri veic uzņēmējdarbību:
 - i) dalībvalstī vai ar to saistītā aizjūras zemē vai teritorijā,
 - ii) programmas asociētajās trešās valstīs;
 - (b) tiesību subjekti, kas izveidoti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, vai jebkura starptautiska organizācija;
3. Tiesību subjekti, kuri veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kas nav programmas asociētā valsts, izņēmuma kārtā ir tiesīgi piedalīties atsevišķās darbībās, ja tas ir vajadzīgs programmas mērķu sasniegšanai.
4. Fiziskas personas nav tiesīgas piedalīties; izņēmums ir dotācijas, ko piešķir saskaņā ar konkrēto mērķi Nr. 4 “Padziļinātas digitālās prasmes”.
5. Drošības apsvērumu dēļ vai tādu darbību gadījumā, kas ir tieši saistītas ar ES stratēģisko autonomiju, darba programmā var paredzēt, ka dalība ir atvērta tikai tādiem atbalsta saņēmējiem, kuri veic uzņēmējdarbību dalībvalstīs, vai atbalsta saņēmējiem, kuri veic uzņēmējdarbību dalībvalstīs un noteiktās asociētās vai citās trešās valstīs.
6. Tiesību subjektiem, kuri veic uzņēmējdarbību trešā valstī, kas nav programmas asociētā valsts, principā būtu jāsedz savas dalības izmaksas.

III NODAĻA

DOTĀCIJAS

19. pants

Dotācijas

Programmas dotācijas piešķir un pārvalda saskaņā ar Finanšu regulas VIII sadaļu.

20. pants

Piešķiršanas kritēriji

1. Piešķiršanas kritērijus nosaka darba programmās un uzaicinājumos iesniegt priekšlikumus, ņemot vērā vismaz šādus elementus:
 - (a) darbības gatavība projektu izstrādē;
 - (b) ierosinātā īstenošanas plāna pamatīgums;
 - (c) attiecīgā gadījumā – Savienības atbalsta stimulējošā ietekme uz publiskajām un privātajām investīcijām;
 - (d) vajadzība pārvarēt finansiālus šķēršļus, piemēram, tirgus finansējuma trūkumu;
 - (e) attiecīgā gadījumā – ekonomiskā, sociālā, klimatiskā un vidiskā ietekme un pieejamība;
 - (f) attiecīgā gadījumā – Eiropas mēroga dimensija;
 - (g) attiecīgā gadījumā – līdzsvarots Savienības ģeogrāfiskais aptvērums, ietverot tālākos reģionus;
 - (h) attiecīgā gadījumā – ilgtermiņa ilgtspējas plāna esība.

IV NODAĻA

FINANSĒJUMA APVIEŅOŠANAS DARBĪBAS UN CITU VEIDU KOMBINĒTAIS FINANSĒJUMS

21. pants

Finansējuma apvienošanas darbības

Finansējuma apvienošanas darbības, par kurām pieņemts lēmums šajā programmā, īsteno saskaņā ar [InvestEU regula] un Finanšu regulas X sadaļu.

22. pants

Kumulatīvs, komplementārs un kombinēts finansējums

1. Darbība, kura saņēmusi finansējumu no citas Savienības programmas, var saņemt finansējumu arī no šīs programmas ar noteikumu, ka finansējums nesedz vienas un tās pašas izmaksas. Darbības finansējumam attiecīgi piemēro katras tās Savienības programmas noteikumus, no kuras finansējums piešķirts. Kumulatīvais finansējums nepārsniedz darbības kopējās attiecināmās izmaksas, un atbalstu no dažādajām Savienības programmām var aprēķināt proporcionāli saskaņā ar dokumentiem, kuros noteikti atbalsta nosacījumi.
2. Darbības, kurām piešķirts izcilības sertifikāts vai kuras izpilda šādus kumulatīvus, salīdzināmus nosacījumus:
 - (a) tās ir novērtētas programmas uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus;
 - (b) tās atbilst minētajā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus noteiktajām minimālajām kvalitātes prasībām;
 - (c) tās nevar finansēt saskaņā ar minēto uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus budžeta ierobežojumu dēļ,

var saņemt atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Kohēzijas fonda, Eiropas Sociālā fona Plus vai Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai saskaņā ar Regulas (ES) XX [Kopīgo noteikumu regula] [67.] panta 5. punktu un Regulas (ES) XX [par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību] [8.] pantu ar noteikumu, ka šādas darbības ir saskanīgas ar attiecīgās programmas mērķiem. Piemēro tā fonda noteikumus, no kura atbalsts piešķirts.

V NODAĻA

PLĀNOŠANA, UZRAUDZĪBA, IZVĒRTĒŠANA UN KONTROLE

23. pants

Darba programmas

1. Programmu īsteno ar Finanšu regulas 110. pantā minētajām darba programmām.
2. Minētās darba programmas pieņem kā daudzgadu programmas visai programmai. Tās var arī pieņemt kā gada programmas, kas attiecas uz vienu vai vairākiem no konkrētajiem mērķiem, ja tas ir vajadzīgs specifisku īstenošanas vajadzību dēļ.
3. Pirmā daudzgadu darba programma koncentrējas uz pielikumā izklāstītajām darbībām un nodrošina, ka ar to atbalstītās darbības neizstumj privāto finansējumu. Turpmākās darba programmas drīkst ietvert darbības, kas nav minētas pielikumā, ja tās ir saskanīgas ar šīs regulas mērķiem, kas noteikti [4.–8.] pantā.
4. Darba programmās attiecīgā gadījumā norāda kopējo summu, kas atvēlēta finansējuma apvienošanas darbībām.

24. pants

Uzraudzība un ziņošana

1. Regulas II pielikumā ir noteikti rādītāji, ar kuriem uzrauga programmas īstenošanu un virzību uz 3. pantā noteikto vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanu.
2. Lai nodrošinātu, ka tiek efektīvi novērtēta programmas virzība uz tās mērķu sasniegšanu, Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 27. pantu attiecībā uz II pielikuma grozījumiem, lai vajadzības gadījumā pārskatītu un/vai papildinātu rādītājus un papildinātu šo regulu ar noteikumiem par uzraudzības un izvērtēšanas satvara izveidi.
3. Sistēma ziņošanai par veikumu nodrošina, ka programmas īstenošanas un rezultātu uzraudzībai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi. Šim nolūkam Savienības līdzekļu saņēmējiem un dalībvalstīm uzliek samērīgas ziņošanas prasības.
4. Pēc iespējas izmanto oficiālo ES statistiku, piemēram, regulārus IKT statistiskos apsekojumus. Par statistikas rādītājiem, kurus izmantos programmas īstenošanas un digitālās pārveides progresu uzraudzībai, to sākotnējā un turpmākā izstrādē apspriežas ar valstu statistikas institūtiem un kopā ar Eurostat iesaista to izstrādē.

25. pants

Izvērtēšana

1. Izvērtējumus veic savlaicīgi, lai to rezultātus varētu ņemt vērā lēmumu pieņemšanas procesā.
2. Programmas starpposma izvērtējumu veic, tiklīdz par programmas īstenošanu ir pieejama pietiekama informācija, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem kopš programmas īstenošanas sākuma.
3. Programmas īstenošanas beigās, bet ne vēlāk kā pēc četriem gadiem no 1. pantā norādītā termiņa beigām, Komisija veic programmas galīgo izvērtēšanu.
4. Izvērtēšanai paredzētā ziņošanas sistēma nodrošina, ka programmas izvērtēšanai vajadzīgie dati tiek savākti efektīvi, lietderīgi un savlaicīgi ar pietiekamu detalizētības pakāpi dalījumā pa Savienības līdzekļu saņēmējiem.
5. Komisija Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai paziņo šīs izvērtēšanas rezultātus kopā ar saviem apsvērumiem.

26. pants

Revīzijas

1. Saskaņā ar Finanšu regulas 127. pantu vispārēja ticamības apliecinājuma pamatā ir personu vai subjektu, tostarp tādu, kas nav Savienības iestāžu vai struktūru pilnvarotās personas vai subjekti, veiktas revīzijas par Savienības finansējuma izmantošanu.
2. Kontroles sistēma nodrošina pienācīgu līdzsvaru starp uzticēšanos un kontroli, ņemot vērā administratīvās izmaksas un citas kontroles izmaksas visos līmeņos.

3. Izdevumu revīziju veic konsekventi, ievērojot ekonomijas, efektivitātes un lietderīguma principus.
4. Kontroles sistēmā revīzijas stratēģijas pamatā var būt izdevumu reprezentatīvas izlases finanšu revīzija. Šādu reprezentatīvu izlasi papildina ar atlasītiem, kuras pamatā ir ar izdevumiem saistītu risku novērtējums.
5. Darbības, kas saņem kumulatīvu finansējumu no dažādām Savienības programmām, revidē tikai vienu reizi, aptverot visas attiecīgās programmas un to attiecīgos piemērojamos noteikumus.

27. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 24. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir līdz 2028. gada 31. decembrim.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 24. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģēta akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas paredzēti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 24. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

28. pants

Savienības finanšu interešu aizsardzība

Ja trešā valsts programmā piedalās, pamatojoties uz lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar starptautisku nolīgumu, vai uz kādu citu juridisku aktu, šī trešā valsts piešķir vajadzīgās tiesības un piekļuvi, lai atbildīgais kredītrīkotājs, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF), Eiropas Revīzijas palāta varētu pilnīgi īstenot savu attiecīgo kompetenci. OLAF gadījumā šīs tiesības ietver tiesības veikt izmeklēšanu, tostarp pārbaudes un apskates uz vietas, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF).

VI NODAĻA

PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

29. pants

Informēšana, komunikācija, publicitāte, politikas atbalsts un izplatīšana

1. Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
2. Saistībā ar programmu, tās darbībām un rezultātiem Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar [3.] pantā minētajiem mērķiem.
3. Programma sniedz atbalstu politikas izstrādei, informēšanai, informētības vairošanai un darbību izplatīšanai un sekmē sadarbību un pieredzes apmaiņu 4.–8. pantā minētajās jomās.

30. pants

Atcelšana

1. No 2021. gada 1. janvāra atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Lēmumu (ES) 2015/2240, ar ko izveido programmu Eiropas publiskās pārvaldes iestāžu, uzņēmumu un iedzīvotāju sadarbības risinājumu un kopīgu sistēmu nodrošināšanai (programma ISA2) kā līdzekli publiskā sektora modernizācijai.

31. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar attiecīgo darbību turpināšanu vai grozīšanu – līdz to slēgšanai – saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 283/2014⁸⁰ un Lēmumu (ES) 2015/2240⁸¹, ko attiecīgajām darbībām turpina piemērot līdz to slēgšanai.
2. No programmas finansējuma var segt arī izdevumus par tehnisko un administratīvo palīdzību, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu pāreju starp programmu un pasākumiem, kuri pieņemti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu (ES) 2015/2240⁸².

⁸⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 11. marta Regula (ES) Nr. 283/2014 par pamatnostādnēm Eiropas komunikāciju tīkliem telekomunikāciju infrastruktūras jomā, ar ko atceļ Lēmumu Nr. 1336/97/EK (OV L 86, 21.3.2014., 14. lpp.).

⁸¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Lēmums (ES) 2015/2240, ar ko izveido programmu Eiropas publiskās pārvaldes iestāžu, uzņēmumu un iedzīvotāju sadarbības risinājumu un kopīgu sistēmu nodrošināšanai (programma ISA2) kā līdzekli publiskā sektora modernizācijai.

3. Lai varētu pārvaldīt darbības, kuras līdz 2027. gada 31. decembrim nebūs pabeigtas, [9. panta 4. punktā] minēto izmaksu segšanai budžetā vajadzības gadījumā var iekļaut apropriācijas arī pēc 2027. gada.

32. pants

Stāšanās spēkā

4. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

⁸² Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. novembra Lēmums (ES) 2015/2240, ar ko izveido programmu Eiropas publiskās pārvaldes iestāžu, uzņēmumu un iedzīvotāju sadarbības risinājumu un kopīgu sistēmu nodrošināšanai (programma ISA2) kā līdzekli publiskā sektora modernizācijai.

Darba dokuments pamataktu sagatavošanai pēc 2020. gada

Tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskats

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

- 1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums
- 1.2. Attiecīgā(-s) rīcībpolitikas joma(-s) (*programmu kopums*)
- 1.3. Priekšlikuma/iniciatīvas būtība
- 1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums
- 1.5. Ilgums un finansiālā ietekme
- 1.6. Plānotie pārvaldības veidi

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

- 2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi
- 2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma
- 2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

- 3.1. Attiecīgā(-s) daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija(-s) un budžeta izdevumu pozīcija(-s)
- 3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem
 - 3.2.1. *Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem*
 - 3.2.2. *Paredzamā ietekme uz administratīvajām apropriācijām*
 - 3.2.3. *Trešo personu iemaksas*
- 3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Regula, ar ko izveido Digitālās Eiropas programmu

1.2. Attiecīgā(-s) rīcībpolitikas joma(-s) (programmu kopums)

Eiropas stratēģiskās investīcijas

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☒ jaunu darbību

☐ jaunu darbību, kas balstās uz iepriekš veiktu izmēģinājuma projektu/sagatavošanas darbību⁸³

☐ spēkā esošas darbības turpināšanu

☒ vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu /jaunu darbību

1.4. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.4.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks

Mērķis ir panākt, lai programma sāktu darboties jau pašā sākumā 2021. gadā.

Attiecībā uz programmas īstenošanas pārvaldības veidiem ir ierosināts izmantot gan tiešu, gan netiešu pārvaldību.

Ciktāl ir runa par tiešo pārvaldību, pirmos uzaicinājumus ir paredzēts publicēt 2020. gada beigās. Ir iespējama pilnvaru deleģēšana izpildaģentūrai, taču tā ir atkarīga no izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem un saistītajiem lēmumiem, kas tiks pieņemti.

1.4.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte. Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Ierosinātā Digitālās Eiropas programma ir vērsta uz jomām, kurās ES investīcijām ir skaidra pievienotā vērtība, balstoties uz trim kritērijiem:

- jomas, kurās vajadzīgais finansējums ir tik liels, ka neviena dalībvalsts nespēj to laikus nodrošināt individuāli;

- jomas, kurās ir jāapvieno resursi (datošanas jauda, datu zināšanas), kas sadrumstaloti pieejami visā Eiropā; un

- jomas, kurās ir svarīga sadarbība.

⁸³

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā.

Priekšlikuma vadošais princips ir ES līmeņa rīcības pievienotā vērtība. Nepārprotami pastāv politiskā griba kopīgi risināt problēmjautājumus, kas iepriekš tikuši risināti iekšzemes mērogā. Tādēļ ES ir unikāla iespēja plānot, kopīgi finansēt un koordinēt darbības tādā mērogā, kas spēj risināt šīs problēmas, un nodrošināt, ka iedzīvotāji un uzņēmumi visās dalībvalstīs gūst pilnvērtīgu labumu no jaunajām digitālajām tehnoloģijām. Daudzpusēji koordinēta rīcība arī ļautu izvairīties no pārklāšanās, gūt finansiālus ieguvumus no sinerģijas, sasaistot finansējumu ar pamatnosacījumiem, aizsargāt sadarbību un izvairīties no baltajiem plankumiem vai lielām ģeogrāfiskām digitālajām plaisām. Nemot vērā situācijas steidzamību un vajadzīgo investīciju apmēru, ES intervence ir ļoti pamatota.

1.4.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Esošās programmas aptver nozīmīgus aspektus, kas saistīti ar ekonomikas un sabiedrības digitālo pārveidi: i) atbalstu pētniecībai un inovācijai nākamo paaudžu tehnoloģijās un lietojumprogrammās, ii) atbalstu digitālās infrastruktūras projektiem Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI) ietvaros (šajā saistībā pašreizējās DFS pieredze parādīja, ka šī programma ir piemērotākais instruments fiziskiem savienojumiem), iii) atbalstu pamatprogrammas “Radošā Eiropa” apakšprogrammai “*MEDIA*”, un iv) atbalstu digitalizācijai ES reģionos ar ESI fondu starpniecību. Tās visas ir nozīmīgas investīcijas, kas jāturpina nākamajā DFS. Tomēr ar to nav gana. Pašreiz nav programmas, kas ļautu visai ES rīkoties kā pionierim, iegūstot kopīgas digitālas spējas būtiskās jomās, kuras ir pamatā izaugsmei, darbvietām un kvalitatīvu sabiedrisko pakalpojumu ilgtspējai, t. i., progresīvas datošanas un datu, kiberdrošības un mākslīgā intelekta jomās.

1.4.4. *Saderība un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Digitālās Eiropas programma ir komplementāra un veido sinerģiju ar vairākiem citiem ierosinātiem instrumentiem DFS pēc 2020. gada, it sevišķi ar: programmu “Apvārsnis Eiropa”, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI 2), ES vērtību fondu, pamatprogrammu “Radošā Eiropa” (tostarp apakšprogrammu “*Media*”), fondu *InvestEU*, *COSME*, ERAF, Eiropas Sociālo fondu Plus (tostarp Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvu un digitālajām pamatprasmēm), *Erasmus+*, Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fondu (digitālajām pamatprasmēm un augsta līmeņa digitālajām prasmēm), Iekšējo robežu pārvaldības fondu, vides un klimata pasākumiem (tostarp energoefektivitāti) un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai.

Programmu sinerģijas padarīs investīcijas efektīvākas un nodrošinās iedzīvotājiem labāku vērtību. Šīs sinerģijas pastiprinās ES līmeņa digitalizācijas investīciju praktisko ietekmi, savukārt valstu un reģionālās digitalizācijas investīcijas varēs labāk papildināt ES programmu.

Palielinot publisko līdzekļu ietekmi un efektivitāti, pateicoties praktiskām saiknēm starp dažādām programmām, ES mērķtiecīgāk un racionālāk risinās digitalizācijas problēmas, radīs vairāk darbvietu, sekmēs izaugsmi un veicinās konkurētspēju. Programmas īstenošanā uzmanība tiks pievērsta konkurences saglabāšanai iekšējā tirgū.

1.5. Ilgums un finansiālā ietekme

☒ **ierobežota ilguma priekšlikums/iniciatīva**

- ☒ darbības laiks no 2021. līdz 2027. gadam
- ☒ finansiālā ietekme no 2021. līdz 2027. gadam saistību apropriācijām un no 2021. līdz 2031. gadam — maksājumu apropriācijām

☐ **beztermiņa priekšlikums/iniciatīva**

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG.,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.6. Plānotie pārvaldības veidi⁸⁴

☒ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**:

- ☒ ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās;
- ☒ ko veic izpildaģentūras.

☐ **Dalīta pārvaldība** kopā ar dalībvalstīm

☒ **Netieša pārvaldība**, kurā budžeta īstenošanas uzdevumi uzticēti:

- ☐ trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām;
- ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);
- ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;
- ☒ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;
- ☐ publisko tiesību subjektiem;
- ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic valsts pārvaldes uzdevumus, ja tie sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ struktūrām, kuru darbību reglamentē dalībvalsts privāttiesības, kurām ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuras sniedz pienācīgas finanšu garantijas;
- ☐ personām, kurām ir uzticēts veikt īpašas darbības KĀDP jomā, kāda tā paredzēta Līguma par Eiropas Savienību V sadaļā, un kuras ir noteiktas attiecīgā pamataktā.
- *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, iedaļā "Piezīmes" sniedziet papildu informāciju.*

Piezīmes

Programmu īsteno tieši Komisija un/vai esoša izpildaģentūra atkarībā no gaidāmās izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem vai netieši ar vai netieši ar attiecīgajiem Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajiem subjektiem vai struktūrām.

Šajā tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatā pieņemts, ka programmu īsteno tiešā pārvaldībā, jo tā ir vispiesardzīgākā prognoze.

⁸⁴

Skaidrojumus par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļvietnē:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt periodiskumu un nosacījumus.

Ir izstrādāts digitālās ekonomikas un sabiedrības indekss (*DESI*) kā atsaucēs instruments, ar ko mēra digitalizācijas progresu ES. *DESI* instrumenta pamatā ir vairāki rādītāji, kas iegūti rūpīgas statistikas datu analīzes rezultātā. Datus vāks arī no citiem avotiem, tostarp īpašiem apsekojumiem.

Izlaides un ietekmes rādītāji ir definēti programmas galvenajām jomām (augstas veiktspējas datošana, mākslīgais intelekts, kiberdrošība, padziļinātas digitālās prasmes, izvērsšana, digitālo spēju optimāla izmantošana un sadarbība).

Arī ikgadējā uzraudzība ļaus pielāgot programmas pārvaldību un struktūru atkarībā no tās rezultātiem. Var izmantot esošos rādītājus no IKT apsekojumiem un no darbaspēka apsekojuma. Var veikt īpašus apsekojumus. Ar *DESI* savāktos datus papildinās ar pašas programmas sniegto informāciju.

Ex post izvērtējuma nosacījumu pamatā pēc iespējas izmantos hipotētiska ietekmes izvērtējuma paņēmienus. Ir plānots vidusposma un galīgais izvērtējums, ko veiks pilāru un programmas līmenī.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosinātā(-o) pārvaldības veida(-u), finansējuma apgūšanas mehānisma, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

Pārvaldības veidi

Programmu īsteno tieši, kā paredzēts Finanšu regulā, vai netieši ar attiecīgajiem subjektiem vai struktūrām, kas minēti Finanšu regulas 58. panta 1. punkta c) apakšpunktā [jaunais 62. panta 1. punkta c) apakšpunkts]. Īstenošanas veidiem būs jānodrošina, lai pēc iespējas elastīgāk tiktu panākts līdzfinansējums kopā ar dalībvalstīm.

Finansēšanas instrumenti

Programmu īsteno ar pieejamo instrumentu kopumu, ko piedāvā Finanšu regula, ņemot vērā faktiskās rīcībpolitiskās vajadzības un maksimāla elastīguma nepieciešamību visas programmas laikā un kontroles izmaksu lietderīgumu, vienlaikus nodrošinot mērķu sasniegšanu un izvairīšanos no tirgus izkropļojumiem.

Iepirkuma instrumenti — pretēji citām pasaules valstīm — līdz šim ES dalībvalstīs tādās jomās kā *HPC* vai kiberdrošība nav plaši izmantoti. Ja dalībvalstis vairāk izmantotu kopīgus iepirkuma konkursus, Eiropa iegūtu efektivitātes ziņā un tiktu kompensēts iepirkuma sistēmu koordinācijas trūkums. Programma veicinās iepirkuma kritisko masu, rezultātā nodrošinot saimnieciski visizdevīgākos piedāvājumus. Tāpat tā panāks ciešāku saikni ar tehnoloģiju nodrošinājumu, kas nodrošinās, ka vietējie piegādātāji paliek tehnoloģisko sasniegumu priekšgalā.

Programmā izmantos dotācijas saskaņā ar Finanšu regulas noteikumiem.

Ir paredzēts izmantot finansēšanas instrumentus, lai sasniegtu mērķus saistībā ar privātā sektora digitalizāciju/mākslīgo intelektu. Mākslīgā intelekta finansēšanas instrumentus īsteno, izmantojot budžeta garantiju, ko ierosinās saskaņā ar fondu *InvestEU*.

Programma paredzēs līdzekļu apvienošanu, lai cita starpā dotācijas varētu kombinēt ar finansēšanas instrumentiem.

Kontroles stratēģijas

Kontroles stratēģijās tiks ņemts vērā risks, ka sevī ietver attiecīgais īstenošanas mehānisms un finansēšanas instrumenti.

Īpaša kontroles stratēģija būs vajadzīga plānotajiem inovācijas iepirkuma līgumiem, jo tie tiks slēgti par ļoti lielām summām.

Attiecīgi izstrādās dotāciju kontroles stratēģiju, kura būs vērsta uz trim galvenajiem dotāciju apguves posmiem saskaņā ar Finanšu regulu:

- uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus organizēšana un programmas politikas mērķiem atbilstošo priekšlikumu atlase;
- darbības, uzraudzības un *ex ante* kontrole, kas aptver projektu īstenošanu, publisko iepirkumu, priekšfinansējumu, starpposma un galīgos maksājumus, garantiju pārvaldību;
- projektu un maksājumu *ex post* kontrole.

Sagaidāms, ka šī kontroles stratēģija dos veikuma rezultātus atbilstoši programmas pirmajā posmā novērotajiem rādītājiem:

- saistību un maksājumu apropriāciju izpilde ~100 % apmērā;
- ~100 % atbalsta saņēmēju informēti laikus; vairāk nekā 95 % dotāciju parakstītas laikus;
- ~100 % maksājumu veikti laikus;
- atlikušo kļūdu līmenis (*RER*) nedaudz zem 2 % būtiskuma sliekšņa.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto(-ajām) iekšējās kontroles sistēmu(-ām)

Tika apzināti šādi riski:

- kavējumi īpašo īstenošanas struktūru izveidē;
- projektu īstenošanas kavējumi;
- iespējamās kļūdas ES līdzekļu pārvaldībā/to nepareiza pārvaldība.

Programmas īstenošanā pēc iespējas dos priekšroku dotāciju apguves rīkiem, kas saistīti ar mazāku kļūdu risku, piemēram, vienreizējiem maksājumiem.

Galvenās programmā paredzētās kontroles funkcijas ietver uzmanības koncentrēšanu uz politikas mērķiem, ņemot vērā iekšējās kontroles mērķus (likumība un pareizība, kontroles lietderīgums un izmaksefektivitāte). Ar tām centīsies nodrošināt visu aktoru iesaisti, pienācīgu budžeta elastīgumu un konsekventas *ex ante* un *ex post* kontroles; iespējama arī diferencēšana pēc riska.

Minētās kontroles papildinās ikgadējs augšupējs riska novērtējums, kontroles satvara sistemātisks novērtējums, pienācīga ziņošana par novirzēm (izņēmumu un neatbilstību reģistrs) un korektīvi pasākumi, ko īsteno, ievērojot Iekšējās revīzijas dienesta, Eiropas Revīzijas palātas vai budžeta izpildes apstiprinātājiestādes izdotos ieteikumus.

2.2.3. *Kontroles izmaksas un to lietderības pamatojums (attiecība “kontroles izmaksas ÷ attiecīgo pārvaldīto fondu vērtība”), un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas un programmas slēgšanas brīdī)*

Kontroles izmaksas un ieguvumi

Kontroles kopējās izmaksas, ietverot izmaksas Komisijas, izpildaģentūras un īstenošanas struktūru līmenī, tiek lēstas aptuveni 3,55 % apmērā no darbības maksājumu apropriācijām programmas līmenī.

Pieņemot, ka programmu pilnībā pārvaldītu Komisija bez izpildaģentūras vai īstenošanas struktūras palīdzības, kontroles izmaksas būtu ievērojami lielākas un varētu būt aptuveni 7,7 % no maksājumu apropriācijām programmas līmenī.

Paredzēto kontroles pasākumu mērķis ir nodrošināt Komisijas netraucētu un efektīvu pārraudzību attiecībā uz īstenošanas struktūrām un nodrošināt vajadzīgo ticamības pakāpi Komisijas līmenī.

Kontrolei ir šādi ieguvumi:

- netiek pieļauts, ka tiek atlasīti vājāki vai neatbilstīgi priekšlikumi;
- tiek optimizēta ES līdzekļu plānošana un izmantošana, lai saglabātu ES pievienoto vērtību;
- tiek nodrošināta dotācijas līgumu kvalitāte, izvairoties no kļūdām tiesību subjektu identificēšanā, nodrošinot ES iemaksu pareizu aprēķināšanu un piemērojot vajadzīgās garantijas dotāciju pareizai funkcionēšanai;
- neattiecināmas izmaksas tiek atklātas maksājumu veikšanas posmā;
- kļūdas, kas skar darbību likumību un pareizību, tiek atklātas revīzijas posmā.

Turklāt tiks veikti *ex ante* riska novērtējumi un izmantoti zemāka riska mehānismi, piemēram, vienreizēji maksājumi, standartizētas izmaksas un/vai standarta projektu veidnes.

Aplēstais kļūdu līmenis

Mērķis ir saglabāt atlikušo kļūdu līmeni zem 2 % sliekšņa visā programmas laikā, vienlaikus ierobežojot kontroles slogu atbalsta saņēmējiem, lai panāktu pareizu līdzsvaru starp likumības un pareizības mērķi un citiem mērķiem, piemēram, programmas pievilcīgumu, it sevišķi MVU acīs, un kontroles izmaksām.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai paredzētos krāpšanas novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

CONNECT ĢD, kas vada Digitālās Eiropas programmas īstenošanu un tās budžeta apguvi, ir apņēmis apkarot krāpšanu visos pārvaldības procesa posmos. ĢD ir izstrādājis un piemēro vispusīgu krāpšanas novēršanas stratēģiju, kas aptver visus galvenos darījumdarbības veidus un apzinātos krāpšanas riskus. Tas ietver izlūkdatu labāku izmantošanu ar progresīvu IT rīku palīdzību (it sevišķi saistībā ar dotāciju pārvaldību) un darbinieku pastāvīgu apmācību un informēšanu.

Pašreizējā ĢD krāpšanas novēršanas stratēģija, kas aptver dotāciju pārvaldību, līgumu pārvaldību/iepirkumus un netiešu pārvaldību/trešo personu uzraudzību (aģentūras, kopuzņēmumi), kā arī konkrētus ētikas un rīcības elementus, tiks atjaunināta pēc Komisijas krāpšanas novēršanas stratēģijas pārskatīšanas 2018. gadā. Tas ietvers arī jebkādos konkrētus Digitālās Eiropas programmas riskus, kas ir jāņem vērā.

Kopumā viss ierosināto kontroles pasākumu kopums ir vērsts arī uz pozitīvas ietekmes panākšanu saistībā ar krāpšanas apkarošanu. Turklāt jāuzsver, ka atklāto krāpšanas gadījumu īpatsvars līdzīgu programmu īstenošanā Komisijā ir bijis ļoti neliels attiecībā pret kopējiem izdevumiem; tomēr *CONNECT* ĢD, kam uzticēta Digitālās Eiropas programmas budžeta izpilde, ir apņēmies to apkarot.

Šis tiesību akts nodrošinās, ka Komisijas dienesti, tostarp *OLAF*, varēs īstenot galvenos kontroles pasākumus, piemēram, revīzijas un/vai pārbaudes uz vietas, izmantojot *OLAF* ieteiktos standarta noteikumus.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS PAREDZAMĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Daudzgaļu finanšu shēmas izdevumu kategorija un jauna(-s) ierosinātā(-s) budžeta izdevumu pozīcija(-s)

Daudzgaļu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr. Izdevumu kategorija...I Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija	Dif./nedif. ⁸⁵	no EBTA valstīm ⁸⁶	no kandidātvalstīm ⁸⁷	no trešām valstīm	Finanšu regulas [21. panta 2. punkta b) apakšpunkta] nozīmē
	02.06 – Digitālās Eiropas programma 02.01.04 Administratīvie izdevumi 02.06.01 Kiberdrošība 02.06.02 <i>HPC</i> 02.06.03 Mākslīgais intelekts 02.06.04 Prasmes 02.06.05 Izvērsšana 02.06.05.01 Sadarbspēja	Nedif. Dif. Dif. Dif. Dif. Dif. Dif.	JĀ	JĀ (ja norādīts gada darba programā)	JĀ, attiecas tikai uz daļu programmas	NĒ

⁸⁵ Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.

⁸⁶ EBTA: Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁸⁷ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Paredzamā ietekme uz izdevumiem

3.2.1. Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz izdevumiem⁸⁸

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	1	Vienotais tirgus, inovācija un digitalizācija
--	----------	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
02.06.01 Kiberdrošība ⁸⁹	Saistības	(1)	284 892	322 244	327 578	248 382	253 295	258 214	263 316		1 957 922
	Maksājumi	(2)	21 221	102 765	150 212	167 336	156 475	150 124	148 074	1 061 715	1 957 922
02.06.02 HPC	Saistības	(1)	384 604	435 030	442 232	335 314	341 950	348 589	355 477		2 643 196
	Maksājumi	(2)	28 648	138 733	202 786	225 903	211 241	202 668	199 899	1 433 316	2 643 196
02.06.03 Mākslīgais intelekts	Saistības	(1)	356 115	402 805	409 474	310 476	316 619	322 768	329 146		2 447 402
	Maksājumi	(2)	26 526	128 457	187 765	209 170	195 594	187 656	185 092	1 327 144	2 447 402
02.06.04 Prasmes	Saistības	(1)	99 712	112 786	114 652	86 933	88 653	90 375	92 161		685 272
	Maksājumi	(2)	7 428	35 968	52 574	58 567	54 766	52 544	51 826	371 597	685 272
02.06.05 Izvērsana	Saistības	(1)	161 219	184 025	186 511	134 149	136 361	138 576	141 303		1 082 144
	Maksājumi	(2)	5 545	41 855	72 106	82 157	74 704	69 103	66 789	669 886	1 082 144
02.06.05.01 Sadarbība ⁹⁰	Saistības	(1)	23 960	25 433	26 415	27 299	28 281	29 263	29 852		190 505

⁸⁸ Noapaļošanas dēļ kopējās summas var nesakrist.

⁸⁹ Darbības budžeta sadalījums starp 5 konkrētajiem mērķiem ir indikatīvs. Tas tiks pārskatīts, ņemot vērā tehnoloģiju, tirgus un programmas īstenošanas attīstību.

	Maksājumi	(2)	8 249	24 942	25 532	26 612	27 005	28 477	29 459	20 229	190 505
Darbības apropriācijas (sadalītas atbilstoši 3.1. punktā uzskaitītajām budžeta pozīcijām)	Saistības	(1)	1 310 502	1 482 323	1 506 862	1 142 553	1 165 160	1 187 785	1 211 256		9 006 441
	Maksājumi	(2)	97 617	472 721	690 975	769 744	719 785	690 573	681 139	4 883 886	9 006 441
Administratīvās apropriācijas, ko finansē no programmas piešķiruma ⁹¹	Saistības = M aksājumi	(3)	27 038	30 234	30 744	24 165	24 642	25 120	25 618		187 559
KOPĀ apropriācijas — programmas piešķirums	Saistības	=1+3	1 337 540	1 512 557	1 537 606	1 166 718	1 189 802	1 212 905	1 236 874		9 194 000
	Maksājumi	=2+3	124 655	502 955	721 719	793 909	744 427	715 693	706 757	4 883 886	9 194 000

⁹⁰ Pārvalda DIGIT ĢD vai daļu no 8. panta b) un c) punkta ar mērķi sekmēt, ka Eiropas publiskās pārvaldes iestādes, uzņēmumi un iedzīvotāji izstrādā, atjaunina un izmanto risinājumus un satvarus, ietverot sadarbības risinājumu un satvaru atkārtotu izmantošanu

⁹¹ Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās “BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	Administratīvie izdevumi
--	----------	--------------------------

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
Cilvēkresursi		45 888	51 890	52 748	40 024	40 812	41 601	42 424		315 388
Citi administratīvie izdevumi		1 490	1 519	1 549	1 580	1 613	1 644	1 679		11 078
KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	(Saistību summa = maksājumu summa)	47 378	53 410	54 298	41 605	42 426	43 246	44 103		326 466

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Pēc 2027. gada</i>	KOPĀ
KOPĀ daudz gadu finanšu shēmas visu IZDEVUMU KATEGORIJU apropriācijas	Saistības	1 384 918	1 565 967	1 591 904	1 208 323	1 232 228	1 256 151	1 280 977		9 520 466
	Maksājumi	172 033	556 365	776 017	835 514	786 853	758 939	750 860	4 883 886	9 520 466

3.2.2. *Kopsavilkums par paredzamo ietekmi uz administratīvajām apropriācijām*

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz izmantot administratīvās apropriācijas
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz izmantot administratīvās apropriācijas šādā veidā:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
------	------	------	------	------	------	------	------	------

Daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	45 888	51 890	52 748	40 024	40 812	41 601	42 424	315 388
Citi administratīvie izdevumi	1 490	1 519	1 549	1 580	1 613	1 644	1 679	11 078
Starpsumma – daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	47 378	53 410	54 298	41 605	42 426	43 246	44 103	326 466

Ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS ⁹²								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

⁹² Tehniskais un/vai administratīvais atbalsts un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās “BA” pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

Cilvēkresursi								
Citi administratīvie izdevumi	27 038	30 234	30 744	24 165	24 642	25 120	25 618	187 559
Starpsumma — ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	27 038	30 234	30 744	24 165	24 642	25 120	25 618	187 559

KOPĀ	74 416	83 644	85 042	65,77	67 068	68 366	69 721	514 025
-------------	---------------	---------------	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

[

3.2.2.1. Paredzamās vajadzības pēc cilvēkresursiem

- ☐ Priekšlikums/iniciatīva neparedz cilvēkresursu izmantošanu.
- ☒ Priekšlikums/iniciatīva paredz cilvēkresursu izmantošanu šādā veidā:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

Gadi		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)								
Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības		231	261	266	201	205	209	214
Delegācijas								
Pētniecība								
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu — FTE) — AC, AL, END, INT un JED ⁹³								
7. kategorija								
Finansēts no daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	- galvenajā mītnē	173	196	199	151	154	157	160
	- delegācijās							
Finansēts no programmas piešķiruma ⁹⁴	- galvenajā mītnē							
	- delegācijās							
Pētniecība								
Cits (precizējiet)								
KOPĀ		404	457	464	352	359	366	373

Vajadzības pēc cilvēkresursiem tiks nodrošinātas, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ģenerāldirektorātā, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

⁹³ AC = līgumdarbinieki; AL = vietējie darbinieki; END = valstu norīkotie eksperti; INT = aģentūras darbinieki; JPD = jaunākie eksperti delegācijās.

⁹⁴ Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām “BA” pozīcijām).

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Digitālās Eiropas programmas darbības īstenošana, ietverot atbalsta un koordinācijas izmaksas.
Ārštata darbinieki	Digitālās Eiropas programmas darbības īstenošana, ietverot atbalsta un koordinācijas izmaksas.

3.2.3. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

- ☐ neparedz trešo personu līdzfinansējumu
- ☒ paredz trešo personu līdzfinansējumu, kā noteikts turpmāk:

Apropriācijas EUR miljonos (trīs zīmes aiz komata)

Gadi	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	KOPĀ
Norādīt līdzfinansējuma struktūru								
KOPĀ — līdzfinansētās apropriācijas	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m

3.3. Paredzamā ietekme uz ieņēmumiem

- ☒ Priekšlikums/iniciatīva ieņēmumus finansiāli neietekmē.
- ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - ☐ pašu resursus
 - ☐ citus ieņēmumus

Norādiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta pozīcija: ieņēmumu	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme ⁹⁵						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
..... pants							

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgo(-ās) budžeta izdevumu pozīciju(-as).

[...]

Citas piezīmes (piem., metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[...]

⁹⁵

Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.